ÁRSSKÝRSLA 2019

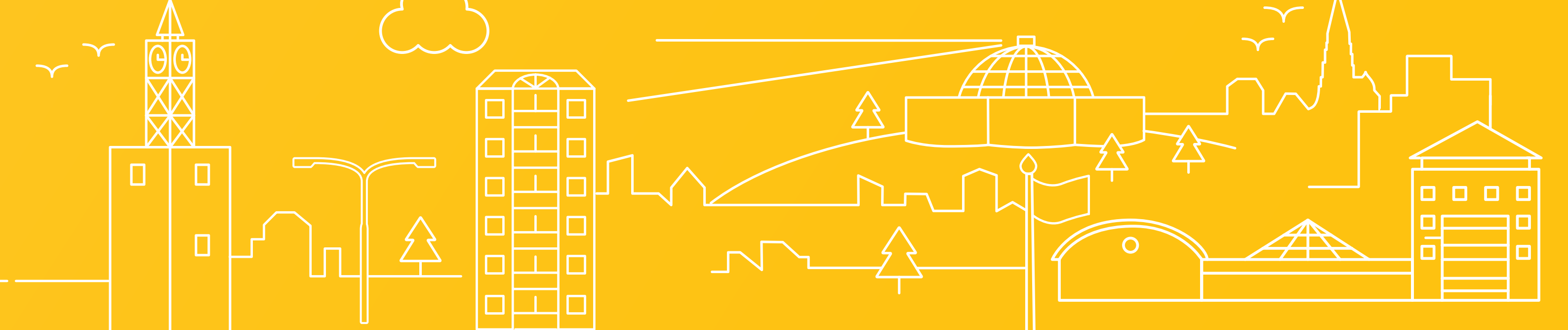

Efnisyfirlit

Stjórn Strætó	4
Ávarp stjórnarformanns	6
Skipurit Strætó	8
Yfirlit yfir framkvæmdastjórn og hlutverk þeirra	9
Ávarp framkvæmdastjóra	10
Mannauðssvið	12
Sala	18
Leiðakerfið	22
Grænt bókhald	28
Umhverfis og öryggismál (Öryggisskýrsla)	36
Ársreikningur	44

© STRÆTÓ bs.
Hesthálsi 14
109 Reykjavík
Sími: 540-2700
www.straeto.is

Myndir: Kamilla Dögg Guðmundsdóttir
Hönnun og umbrot: TVIST auglýsingastofa

Stjórn Strætó

Björg Fenger
Stjórnarformaður – Garðabær

Hjálmar Sveinsson
Varaformaður – Reykjavík

Sigrún Edda Jónsdóttir
Seltjarnarnes

Helga Ingólfsdóttir
Hafnarfjörður

Karen Halldórsdóttir
Kópavogur

Ásgeir Sveinsson
Mosfellsbær

Ávarp stjórnarformanns

Björg Fenger, stjórnarformaður Strætó

Á árinu 2019 undirrituðu ríkið og sveitarfélögin sex, sem standa að Strætó bs., tímamótasamkomulag um metnaðarfulla uppbyggingu á samgönguinnviðum og almenningssamgöngum á höfuðborgarsvæðinu. Í ljósi samkomulagsins, breytinga á ferðavenjum og þróunar í almenningssamgöngum er mikilvægt að stefna og sýn Strætó sé skýr.

Horfa þarf til framtíðar og tryggja eins og kostur er að Strætó sé tilbúið til að takast á við þær breytingar sem verða á næstu árum.

Stefnumótun

Á árinu var unnið að stefnumótun fyrir Strætó til næstu 15 ára með það að markmiði að Strætó verði mikilvægasti hlekkurinn í samgöngukeðju höfuðborgarsvæðisins. Skerpt var á hlutverki félagsins þar sem áhersla á þjónustuhlutverk þess var sett í forgrunn. Í kjölfar stefnumótunarvinnunnar er framtíðarsýnin sú að Strætó sé fyrsti valkostur íbúa höfuðborgarsvæðisins í og úr vinnu eða skóla. Strætó sé öflugt þekkingarfyrirtæki, hafi yfir að ráða kolefnalausum vagnaflota og síðast en ekki síst sé eftirsóknarverður vinnustaður.

Nýtt leiðanet Strætó

Árið 2019 setti Strætó á laggirnar faghóp um leiðakerfismál. Faghópinum var ætlað að tryggja samvinnu allra þeirra sem koma að almenningssamgöngum á höfuðborgarsvæðinu og skila af sér fyrstu hugmyndum af nýju leiðaneti. Í tillögunum er leiðanet Strætó aðlagað að fyrirhugaðri Borgarlínu til að tryggja að innviðir séu nýttir sem best og að almenningssamgöngukerfið á höfuðborgarsvæðinu virki sem ein heild.

Við vinnuna á hinu nýja leiðaneti var horft til þess hvar fjöldi mögulegra farþega væri mestur. Slík gagnaöflun er nauðsynleg til að ná markmiðinu um að almenningssamgöngur dragi úr umferð og þar með þörf á einkabílum sem leiðir til jákvæðra áhrifa á umhverfi og loftgæði.

Miðað við fyrstu hugmyndir að nýju leiðaneti munu meira en tvöfalt fleiri íbúar höfuðborgarsvæðisins búa í innan við 400 metra fjarlægð frá stoppistöð leiða sem aka á að minnsta kosti 10 mínútna fresti, eða 64% íbúa í stað 26% í núverandi leiðaneti. Þessar hugmyndir samræmast markmiðum og aðgerðum svæðisskipulagsins til ársins 2040 um að auka hlutdeild almenningssamgangna í öllum ferðum á höfuðborgarsvæðinu.

Rafrænt greiðslukerfi

Á árinu var samþykkt tilboð í nýtt rafrænt greiðslukerfi fyrir Strætó. Með innleiðingu á nýju greiðslukerfi er verið að styðja við framsýnan og tæknivæddan hugsunarhátt í samgöngumálum á höfuðborgarsvæðinu.

Í nýju greiðslukerfi skannar farþegi sig inn með korti eða smáforriti og verður öll meðhöndlun greiðslna einfaldari og öruggari. Unnt verður að fá betri upplýsingar um notkun viðskiptavina og þannig aðlaga þjónustuna enn betur að eftirspurn. Unnið er að innleiðingu greiðslukerfisins en ætlunin er að taka það í notkun fyrir lok árs 2020.

Samhliða innleiðingu á nýju greiðslukerfi hefur verið unnið að mótun nýrrar fargjaldastefnu. Markmið nýrrar fargjaldastefnu er að gera fargjöld einföld og auðskilin þannig að viðskiptavinir Strætó geti á auðveldan og aðgengilegan hátt fundið það fargjald sem hentar þeirra ferðamynstri og notkun.

Við hjá Strætó horfum bjartsýn fram á veginn og hlökkum til að takast á við þau verkefni og áskoranir sem framundan eru. Við erum sannfærð um að sú vinna sem farið var í á árinu geri Strætó enn betur í stakk búið til að vera leiðandi í umræðu og þróun almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu enda býr mikil þekking og reynsla innan félagsins.

Við teljum að á næstu árum verði Strætó enn mikilvægri hlekkur í samgöngukeðjunni og „Besta leiðin“ fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins til að komast ferða sinna á umhverfisvænan, fljótlegan og öruggan hátt.

Skipurit Strætó

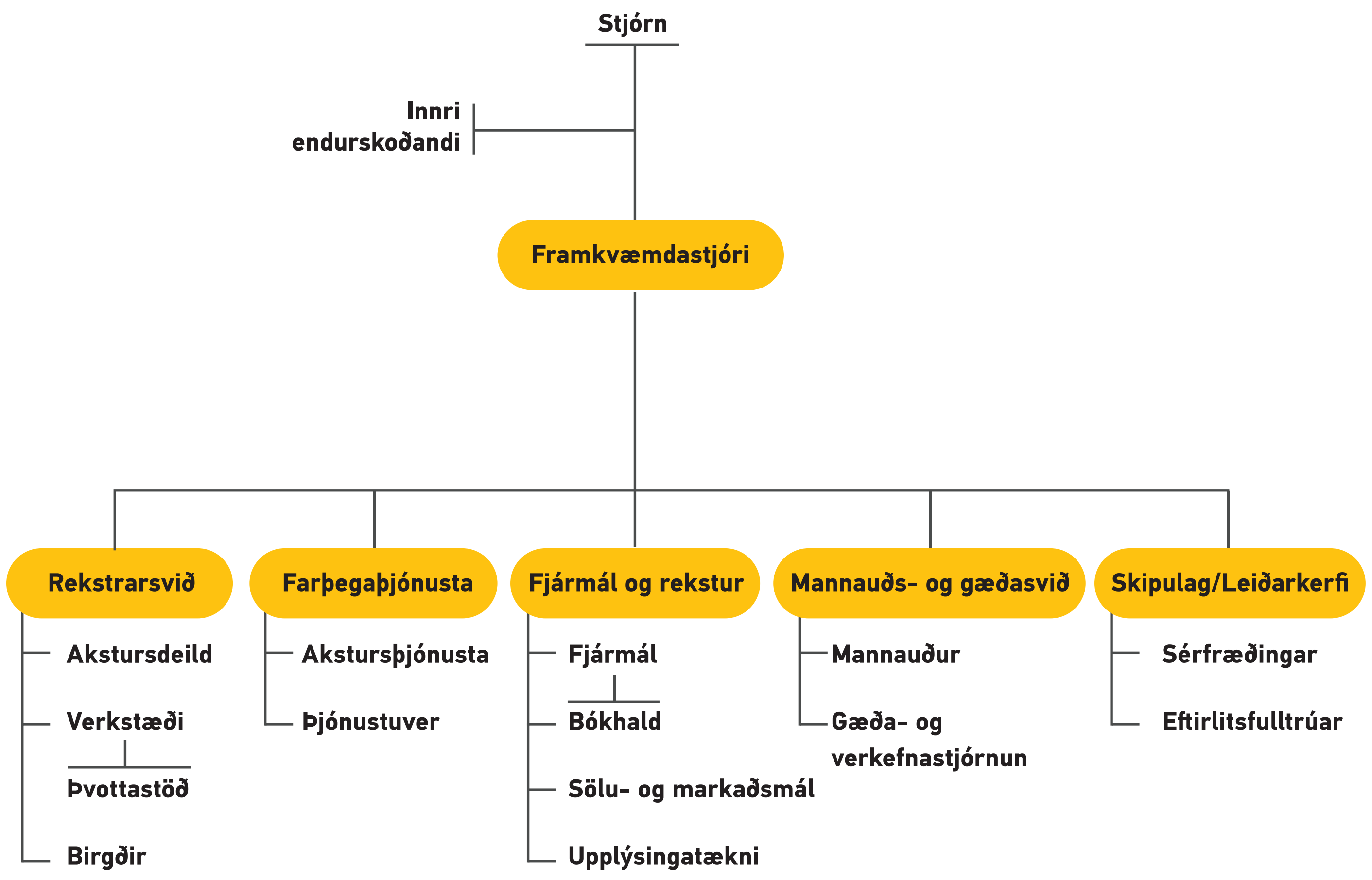

Framkvæmdastjórn og hlutverk þeirra

Framkvæmdastjóri ber ábyrgð á framkvæmd ákvarðana og stefnu stjórnar. Framkvæmdastjóri veitir einnig leiðakerfi og skipulagssviði forstöðu. Fjármál og rekstur ber ábyrgð á fjármálum og bókhaldi, markaðs- og sölumálum og upplýsingatækni.

Farþegaþjónusta annast rekstur Akstursþjónustu fatlaðs fólks og aldraðra. Sviðið sér einnig um þjónustuver og flotastýringu.

Mannauðs- og gæðasvið sér um ráðningu starfsfólks og sinnir málefnum þess. Gæðamál, verkferlar og verkefnastjórnun tilheyra einnig þessu sviði.

Rekstrarsvið ber ábyrgð á eigin akstri Strætó, verkstæðis, þvottastöðvar og lagers.

Jóhannes S. Rúnarsson
Framkvæmdastjóri

Erlendur Pálsson
Sviðsstjóri farþegaþjónustu

Sigríður Harðardóttir
Sviðsstjóri mannauðs- og gæðasviðs

Ingvar J. Hjaltalín
Sviðsstjóri rekstrarsviðs

Ávarp framkvæmdastjóra

Jóhannes S. Rúnarsson, framkvæmdastjóri Strætó

Árið 2019 var viðburðarríkt hjá Strætó. Farþegum fjölgaði um tæp 7% árinu og fargjaldatekjur hafa aldrei verið hærri. Framkvæmdir NLSH við Gömlu Hringbraut kölluðu á miklar breytingar á leiðakerfinu og fyrsta hugmynd að nýju leiðaneti leit dagsins ljós. Strætó heldur áfram að gegna forystuhlutverki í umhverfismálum og kaup á nýju rafrænu greiðslukerfi voru staðfest.

Rekstrarniðurstaða 2019

Rekstur ársins 2019 var að mestu í samræmi við fjárhagsáætlun. Olíuverð hækkaði fyrri hluta árs sem hafði neikvæð áhrif á afkomu. Þessar hækkanir gengu að einhverju leyti til baka seinni hluta árs.

Farþegatekjur hafa aldrei verið meiri hjá Strætó en farþegum fjölgaði um tæp 7% á árinu. Tap varð á rekstri Strætó upp á um 38 mkr. en gert hafði verið ráð fyrir hagnaði upp á 10 mkr.

Nýtt leiðanet

Í byrjun árs voru gerðar umfangsmiklar breytingar á leiðakerfi Strætó vegna framkvæmda NLSH við Gömlu Hringbraut. Sérstakur Strætóvegur var lagður milli Vatnsmýrarvegs og Gömlu Hringbrautar og tvær leiðir Strætó hófu akstur um Barónsstíg. Gert er ráð fyrir því að þessar breytingar verði í gildi yfir næstu sex ár á meðan á framkvæmdum við Nýja Landspítalann standa yfir.

Árið 2019 voru kynntar fyrstu hugmyndir að Nýju leiðaneti; en markmið þess er að aðlaga leiðakerfi Strætó að Borgarlínu. Verkefnið var unnið af faghópi um leiðakerfismál sem í sitja fulltrúar allrar sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, fulltrúum ríkisins, verkefnateymi Borgarlínu og fulltrúum viðskiptavina. Samráð var haft við viðskiptavini, haldnir opnir samráðsfundir og viðskiptavinir sendu inn ábendingar. Stefnt er að því að ljúka yfirferð ábendinga snemma árs 2020 og hafa aftur samráð við viðskiptavini að því loknu.

Besta leiðin fyrir umhverfið og andrúmsloftið

Rekstur rafvagna gengur vel og spara þeir umtalsverða fjármuni í rekstri Strætó, ásamt því að losun á gróðurhúsaloftegundum hefur minnkað talsvert samhliða notkun þeirra. Hafinn var undirbúningur á uppsetningu á hraðhleðslustöð í Spöng og stefnt er að því að hún verði tekin í notkun á vormánuðum 2020.

Síðari hluta árs fjárfesti Strætó í tveimur metanvögnum og er markmiðið að kanna hvernig nýjasta tækni í metan kemur til með reynast rekstrarlega fyrir Strætó. Markmið Strætó er að halda áfram á þeirri vegferð og fjárfesta aðeins í vistvænum vögnum og stefna að kolefnislausum flota árið 2030.

Árið 2019 leiddi Strætó markaðs- og lýðheilsusátakið „Gráir dagar". Styrkur svifryks- og loftmengunar hefur aukist á höfuðborgarsvæðinu síðastliðin ár með auknum umferðarþunga. Hingað til hafa yfirvöld aðeins getað beint tilmælum til fólks að varast það að fara út þegar loftgæði eru slæm, þá sérstaklega fólk með undirliggjandi lungnasjúkdóma eða heilsubrest. Þá eru fjölmörg dæmi um það að leikskólar geti ekki sent börn í útiveru vegna þess að loftgæði eru slæm. Markmið Strætó var að taka forystu í umræðu um loftgæði, auka skilning almennings á slæmum loftgæðum og ýta undir notkun vistvænna samgöngumáta á dögum þar sem loftmengun fer yfir heilsuverndarmörk.

Strætó mótaði hugtakið „Gráir dagar" sem regnhlífarhugtak fyrir ástand þar sem loftmengun fer yfir heilsuverndarmörk og gaf frían dagspassa í Strætóappinu á gráum degi 8.apríl 2019. Herferðin gekk vel og meira en 5.500 manns nýttu sér fría dagspassann og 1.800 nýir notendur sóttu Strætó appið.

Þjónusta

Nýtt greiðslukerfi var keypt undir lok árs 2019 eftir útboð. Með kaupum á rafrænu greiðslukerfi færast allir greiðslumátar Strætó inn í nútímann og er gert ráð fyrir því að þegar kerfið verði að fullu innleitt geti það ráðið við alla þá greiðslumáta sem tíðkast í nútímasamfélagi, sem verður til mikilla hagsbóta fyrir alla viðskiptavini Strætó.

Gert er ráð fyrir því að fyrsti áfangi verði tekinn í notkun seint á árinu 2020. Unnið hefur verið að því að setja upp upplýsingaskilti fyrir viðskiptavini Strætó og er gert ráð fyrir að þau verði komin upp í vor.

Jafnframt hefur verið unnið að því að koma rauntímaupplýsingum í stræótskýlum. Öll þessi verkefni miða að því að hafa viðskiptavininn í fyrirrúmi og auðvelda honum að velja almenningssamgöngur sem fyrsta val.

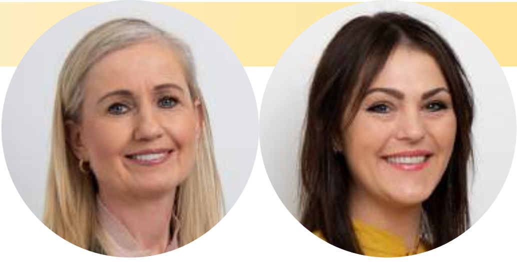

Mannauður

Fjöldi starfsmanna helst nokkurn veginn sá sami á milli ára. Alls starfa 277 starfsmenn hjá Strætó, **61 kona og 216 karlar**. Konum hefur fjölgað jafnt og þétt undanfarin misseri enda leggur Strætó aukna áherslu á jafnréttismál.

Strætó hlaut jafnlaunavottun í október 2019.

Kynjahlutfall framkvæmdastjórn

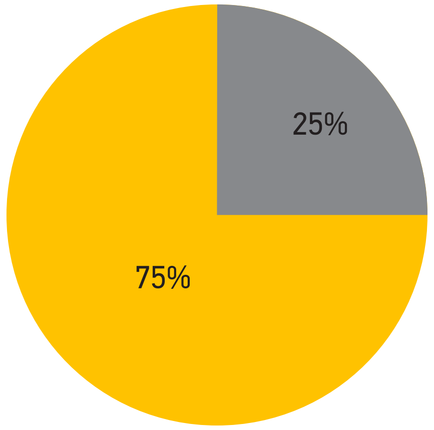

Kynjahlutfall starfsmanna

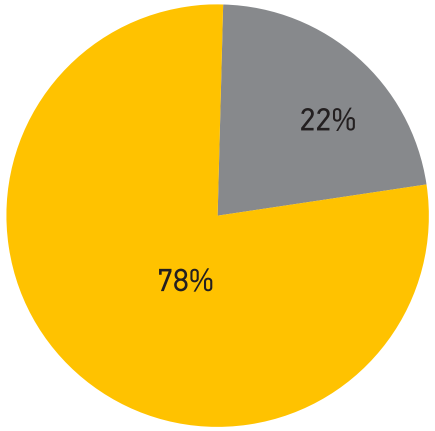

Fjöldi starfsmanna

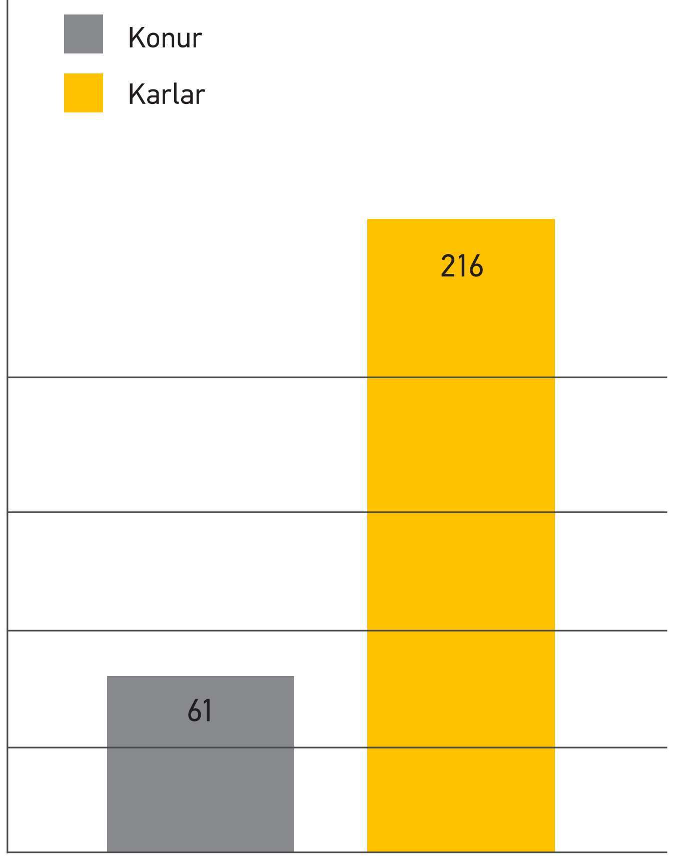

***Framkvæmdastjórn Strætó** samanstendur af fjórum einstaklingum, þremur körlum og einni konu.

Íslenska að leiðandi tungumáli

Hlutfall starfsmanna af erlendum uppruna hefur aukist um 9% á milli ára, árið 2018 var hlutfallið 29% en árið 2019 var hlutfallið 38%.

Flestir starfsmenn tala íslensku en þeim sem tala ensku er boðið upp á íslenskukennslu. Í lok árs 2019 voru 30 starfsmenn bæði búnir að ljúka íslenskustigi eitt og tvö á vegum Strætó og þrír að ljúka við fyrsta stig.

Markmið Strætó er að gera íslensku að leiðandi tungumáli.

Af starfsmönnum Strætó tala 80% íslensku, 12% tala ensku/annað mál en eru í íslenskunámi og 8% tala ensku/annað mál. Flestir erlendir starfsmenn sem ráðnir voru á síðasta ári (um 8%) hafa nú farið í stöðumat og mun í kjölfarið verða boðið á næstu námskeið sem hentar þeirra kunnáttustigi.

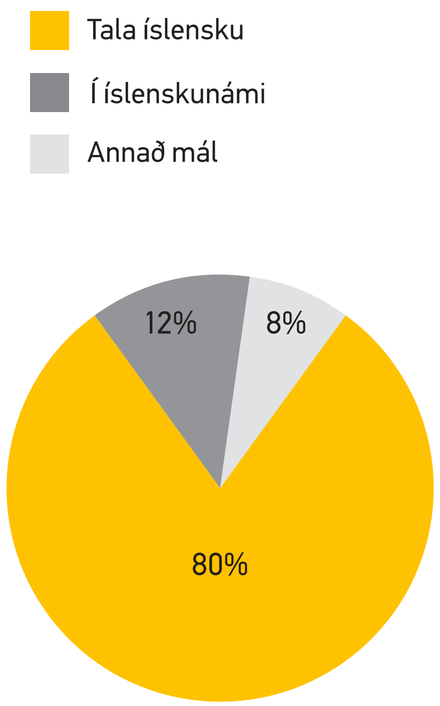

Starfsmannavelta

Heildarstarfsmannavelta hefur minnkað töluvert á milli ára.

Árið 2018 var hún 24%, árið 2019 minnkaði hún niður í 12%.

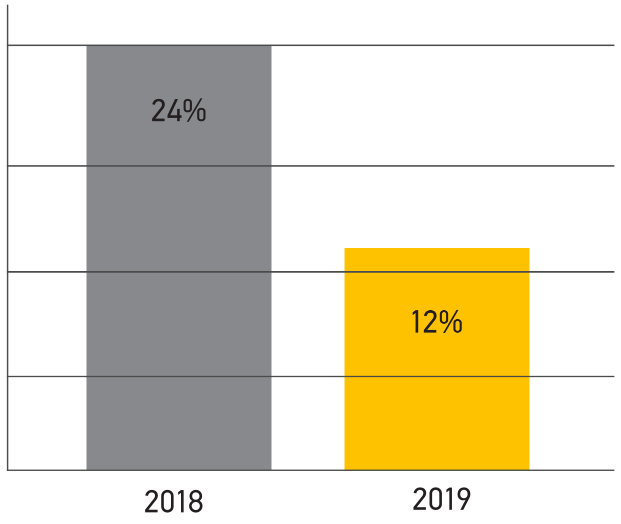

Fræðslustundir 2015–2019

Fræðslustundir hafa aukist töluvert undanfarin ár. Þar hefur reglugerð um endurmenntun atvinnubílstjóra frá árinu 2015 mest áhrif auk þess sem vaxandi endurmenntun er innan annarra deilda.

Allir vagnstjórar hafa nú lokið þeirri endurmenntun sem ljúka þurfti fyrir september 2018. Það skýrir að mestu fjölgun fræðslustunda á milli áranna 2015 og 2018. Árið 2019 tók við nýtt fimm ára tímabil endurmenntunar sem dreifir fræðslustundum á lengra tímabil en áður var og skýrir það fækkun fræðslustunda á milli 2018 og 2019.

Haustið 2018 fékk Strætó leyfi Samgöngustofu til þess að halda eigin námskeið samkvæmt reglugerðinni um endurmenntun atvinnubílstjóra. Þannig verður unnt að aðlaga endurmenntunina ennfrekar að starfsemi Strætó.

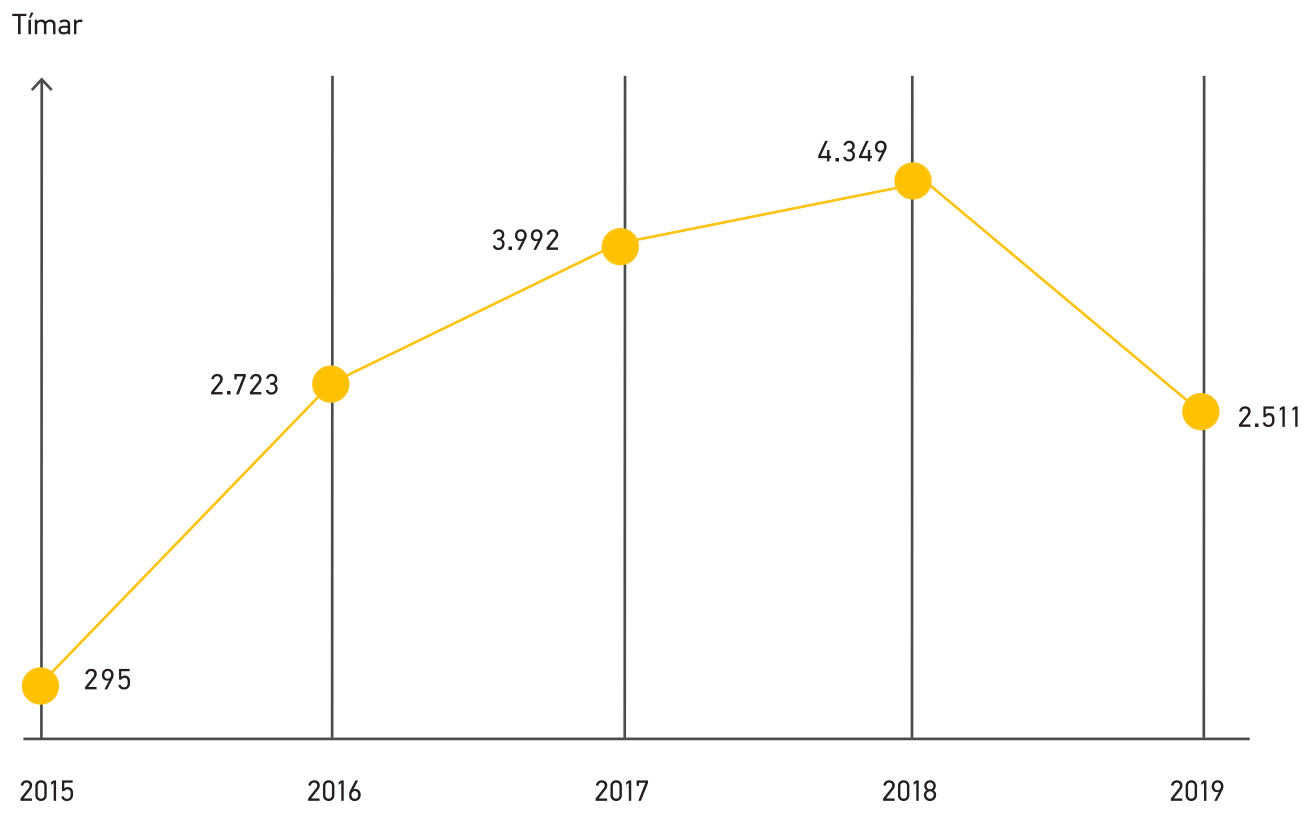

Meðmælaskor starfsmanna (NPS)

Hversu líklegt eða ólíklegt er að þú myndir mæla með því við aðra að sækja um starf hjá Strætó?

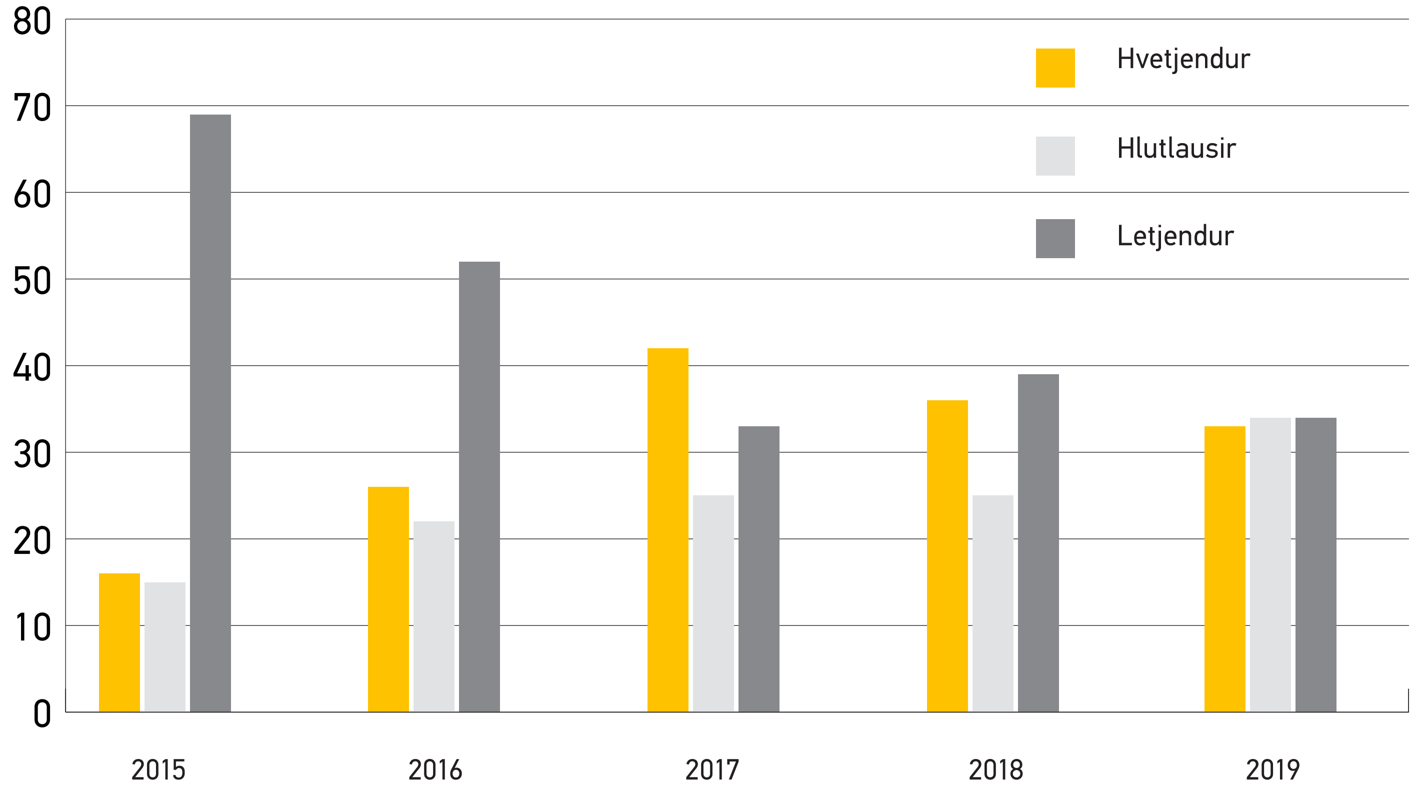

Meðmælaskor starfsmanna er mælt árlega. Hlutfall þeirra starfsmanna sem mæla með, eru hlutlausir eða mæla gegn því að sækja um starf hjá Strætó hefur jafnast talsvert út á tímabilinu.

Umsóknir um íþróttastyrk

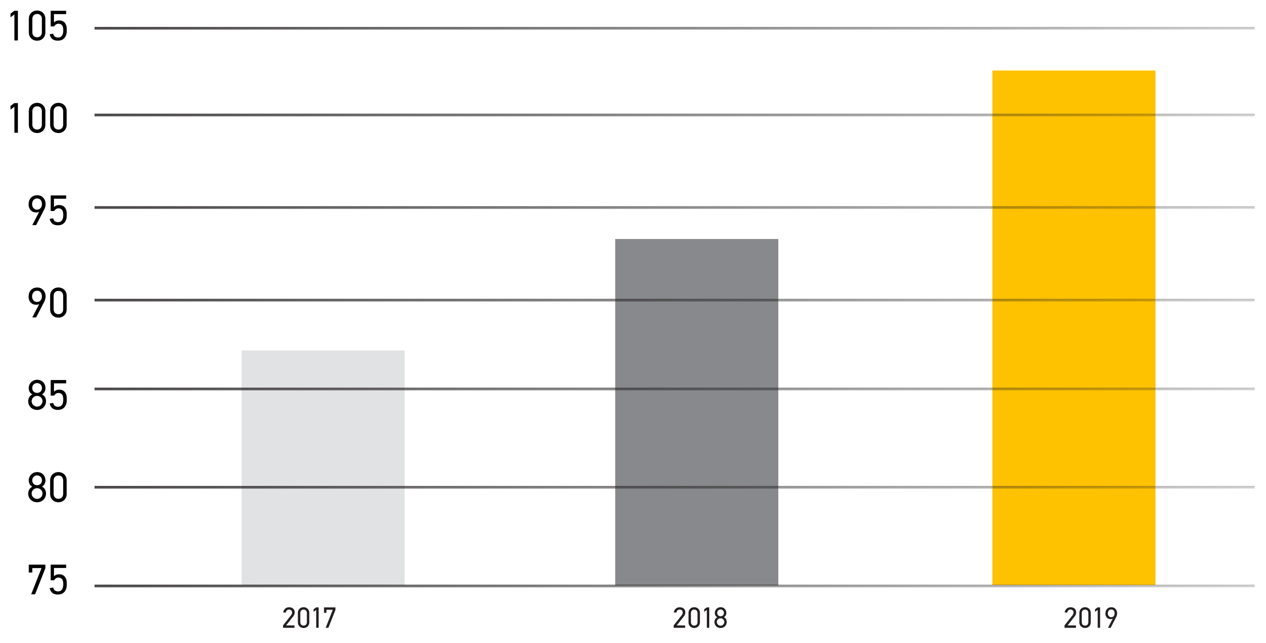

Á milli ára hefur starfsmönnum fjölgað sem sótt hafa um íþróttastyrk.

Þróun starfsánægju

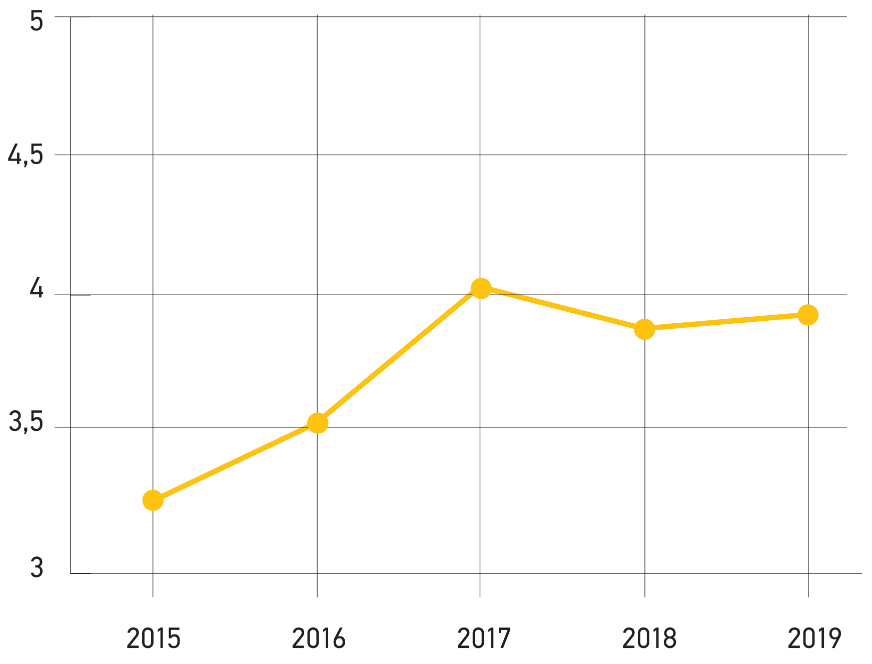

Starfsánægja hefur verið mæld reglulega frá árinu 2015.

Starfsánægja hefur aukist jafnt og þétt þrátt fyrir örlitla niðursveiflu 2018 en stígur aftur upp árið 2019.

Erlend kort í appi

Hlutfall erlendra númera í appinu hækkaði í heildina yfir árið 2019. Þessi þróun á sér stað samhliða almennri aukningu á sölu í appinu og þrátt fyrir u.þ.b. 14% fækkun ferðamanna árið 2019 samanborið við árið á undan.

Hlutfall erlendra númera í appinu

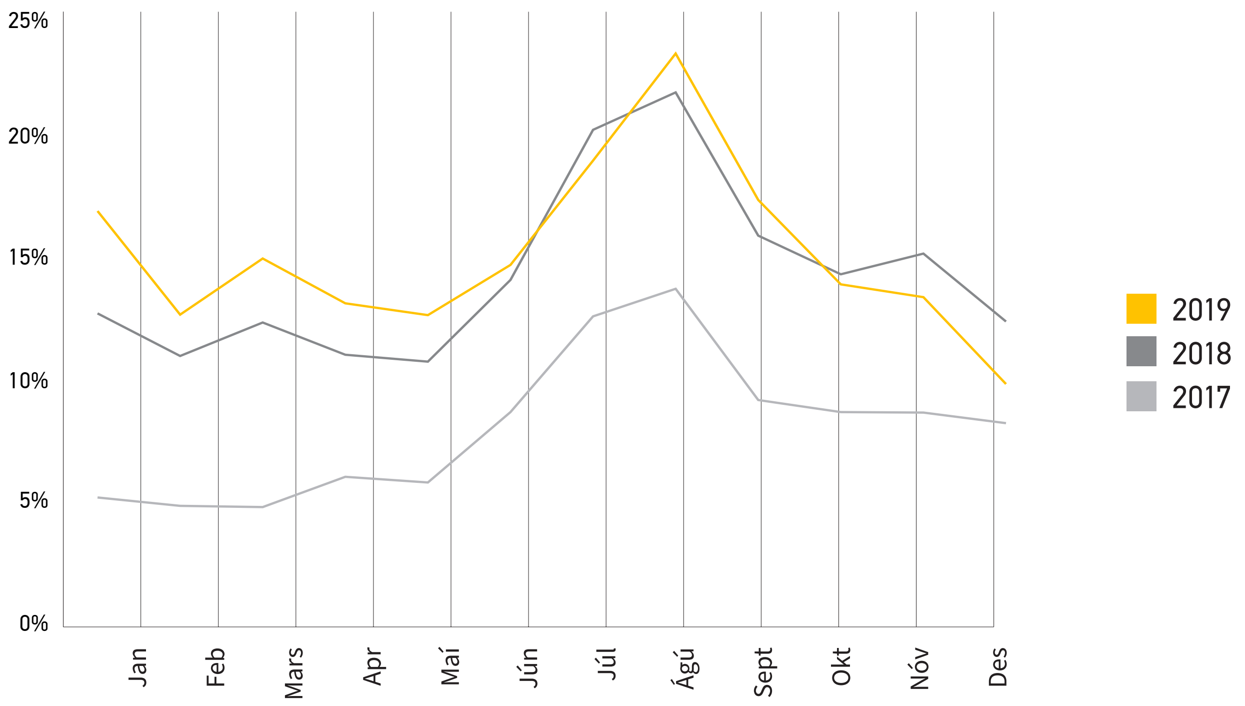

14,95%

Hlutfall erlendra korta

árið 2019

Skipting greiðslumiðla

Stafræn þróun fargjaldaskiptingar árið 2019 var nokkuð í takt við árin á undan, þar sem hlutfall appsins hefur vaxið stöðugt á kostnað annara greiðslumáta.

Árið 2019 var hlutfall appsins sem greiðslumáta 46% samanborið við 40% árið á undan. Þá hafa allir vöruliðir innan appsins vaxið milli ára.

Fargjaldaskipting milli ára

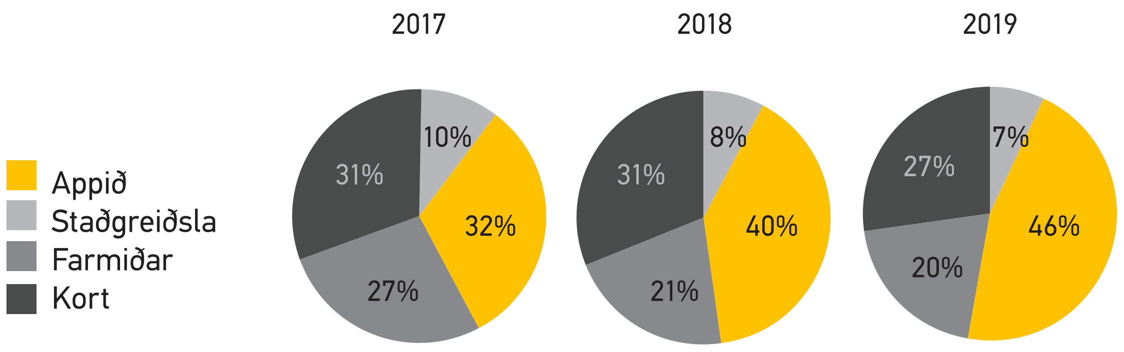

Fargjaldaskipting 2019

Fargjaldaskipting innan appsins

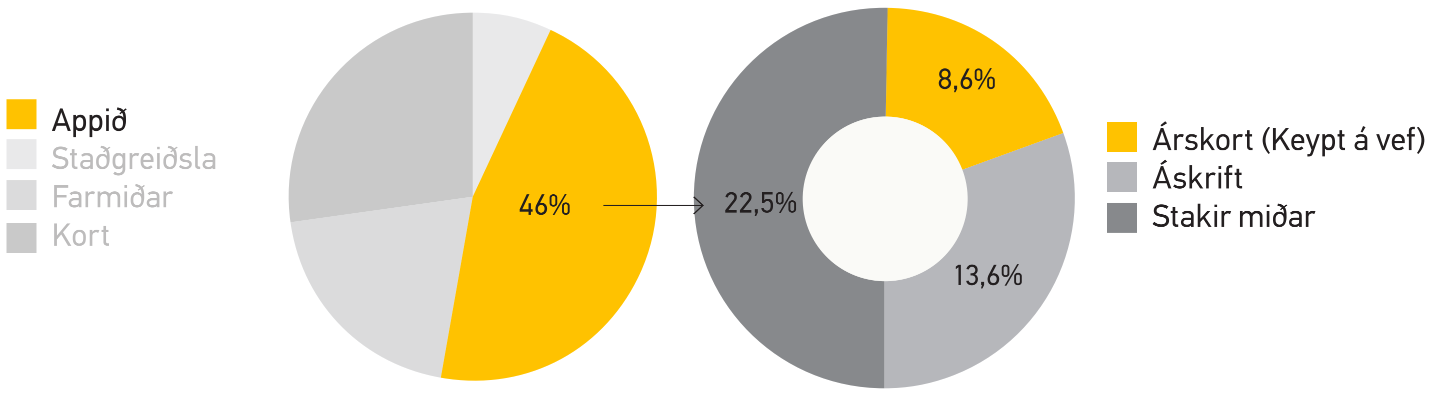

16%

söluaukning 6 mánaða nemakorta
á árinu 2019

Nemakort

Vinsældir 6 mánaða nemakorta héldu áfram að aukast.

Sala á nemakortum fyrir 18 ára og eldri jókst annað árið í röð eftir minnkun tvö ár þar á undan. Ber þar helst að nefna vaxandi vinsældir 6 mánaða nemakorta sem fyrst var boðið upp á árið 2018, en sala þeirra jókst um 16% milli áraranna 2018 og 2019.

Sala nemakorta 18+

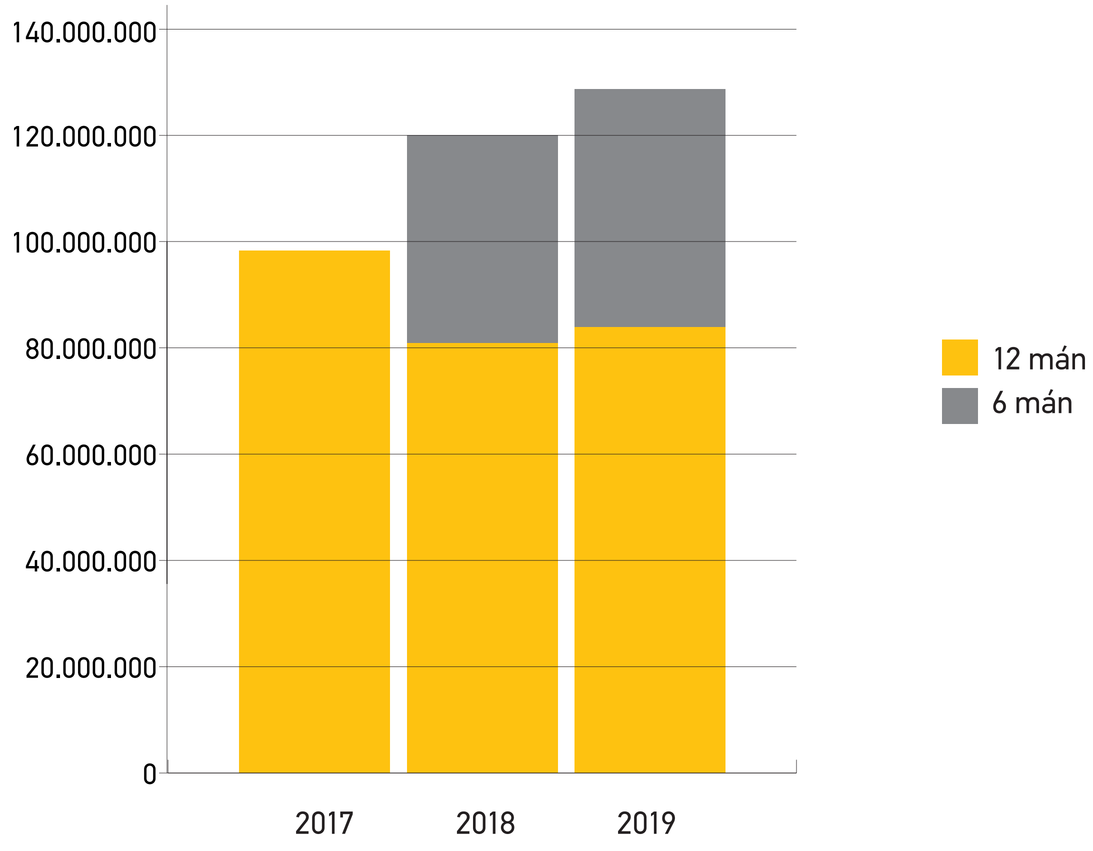

Leiðakerfið 2019

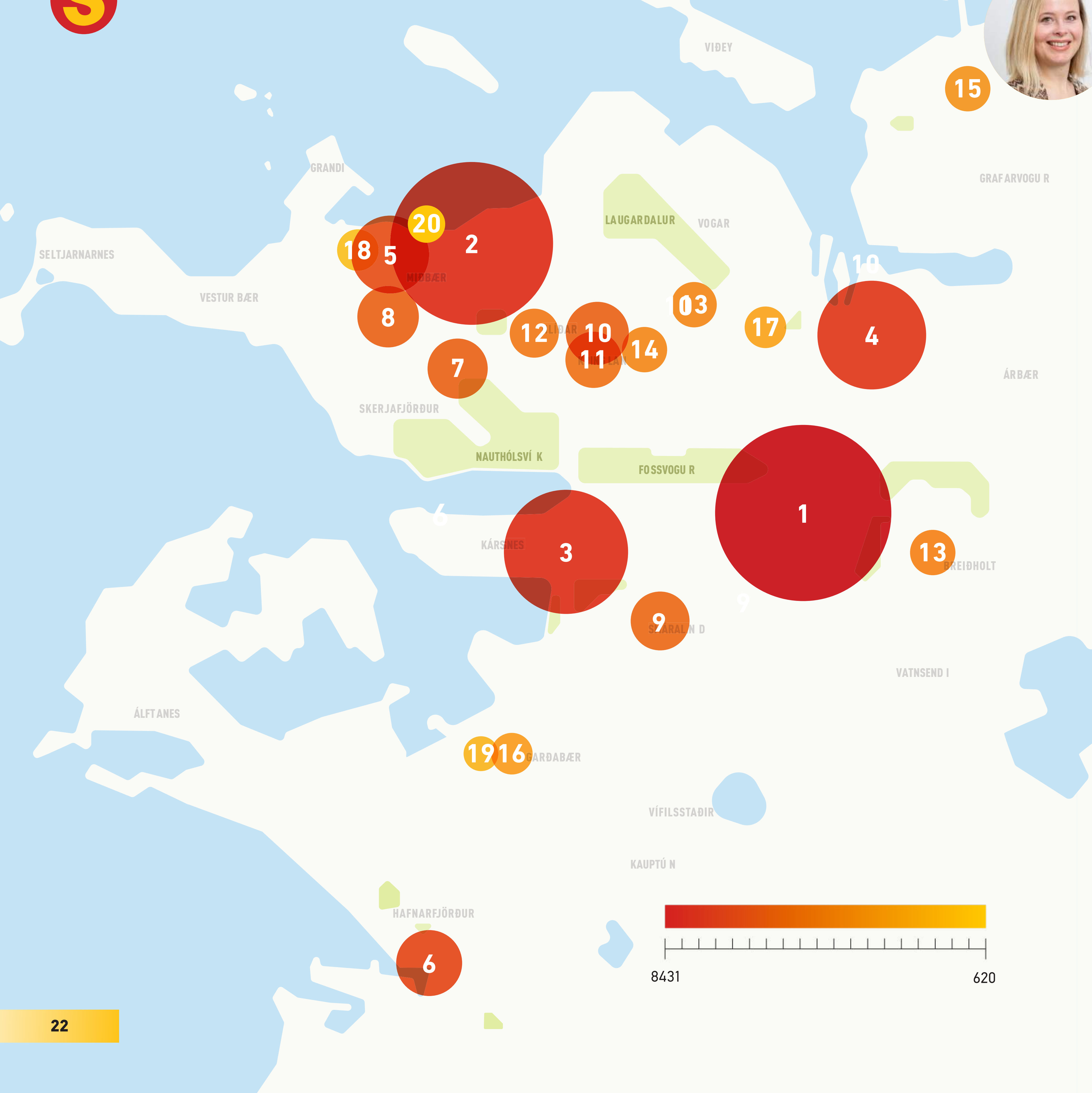

20 stærstu stoppistöðvarnar

Mest notuðu stoppistöðvar höfuðborgarsvæðisins árið 2019.

	Stoppistöð	Innstig og útstig*
1	Mjódd	8431
2	Hlemmur	7212
3	Hamraborg	4172
4	Ártún	3566
5	Lækjartorg / MR	2907
6	Fjörður	2336
7	BSÍ / Landspítalinn	1715
8	Háskóli Íslands	1681
9	Smáralind	1341
10	Kringlan	1150
11	Kringlumýrarbraut / Kringlan	923
12	Hlíðar	922
13	Skeifan	866
14	Verzló / Borgarleikhús	825
15	Spöngin	814
16	Ásgarður	758
17	Gerði	741
18	Ráðhúsið	721
19	Hafnarfjarðarvegur / Ásgarður	683
20	Harpa	620

*Inn- og útstig á dag, virkir dagar í október 2019

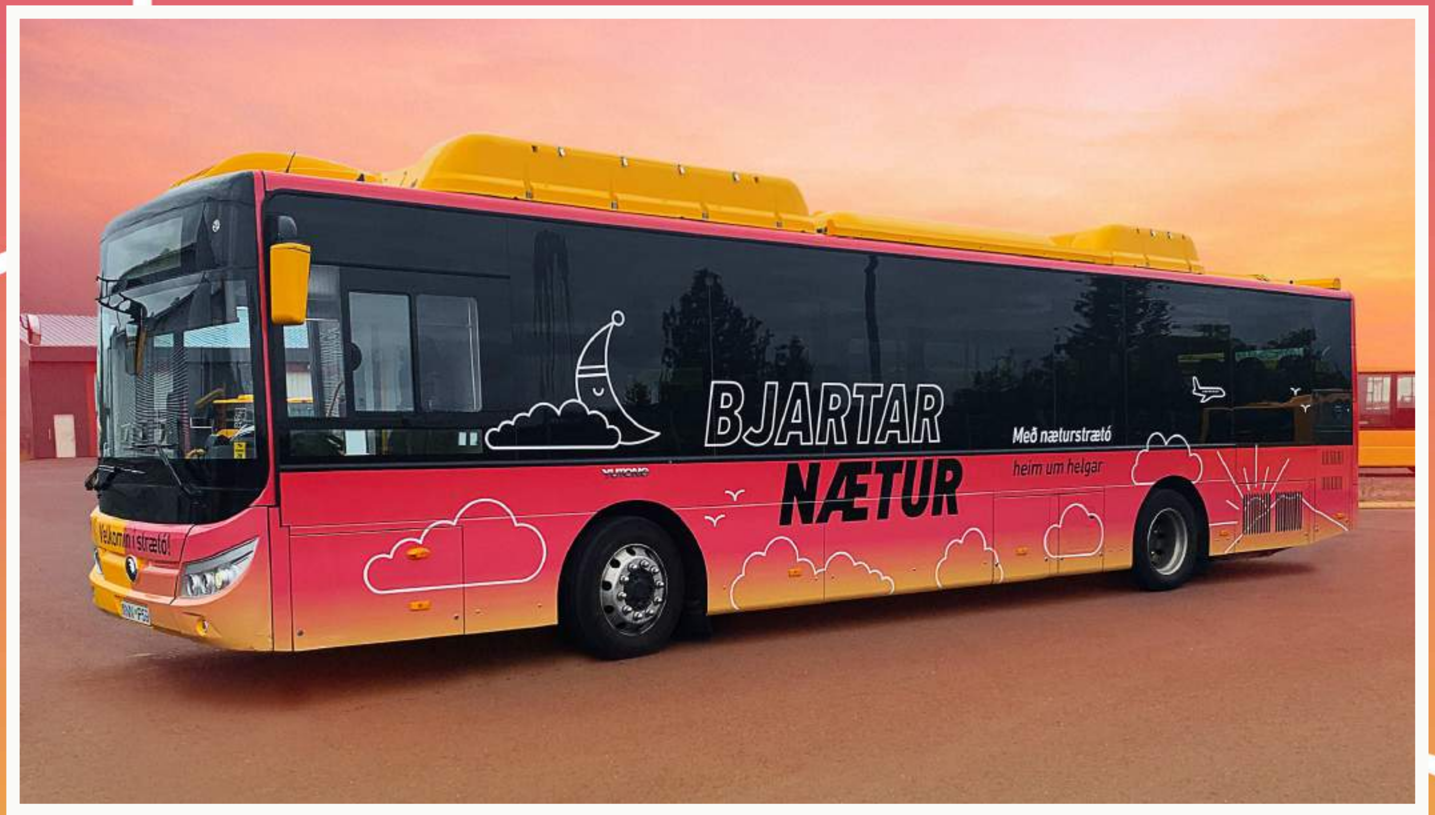

Fjöldi innstiga á leiðum á höfuðborgarsvæðinu árið 2019
(Án næturleiða)

Leiðir höfuðborgarsvæðisins
Strætóleiðir höfuðborgarsvæðisins flokkaðar eftir heildarfjölda innstiga árið 2019.

Sem fyrr er leið 1 mest notaða strætóleið höfuðborgarsvæðisins. Leið 6 kemur þar á eftir og fylgja leiðir 12, 3 og 4 henni fast á eftir.

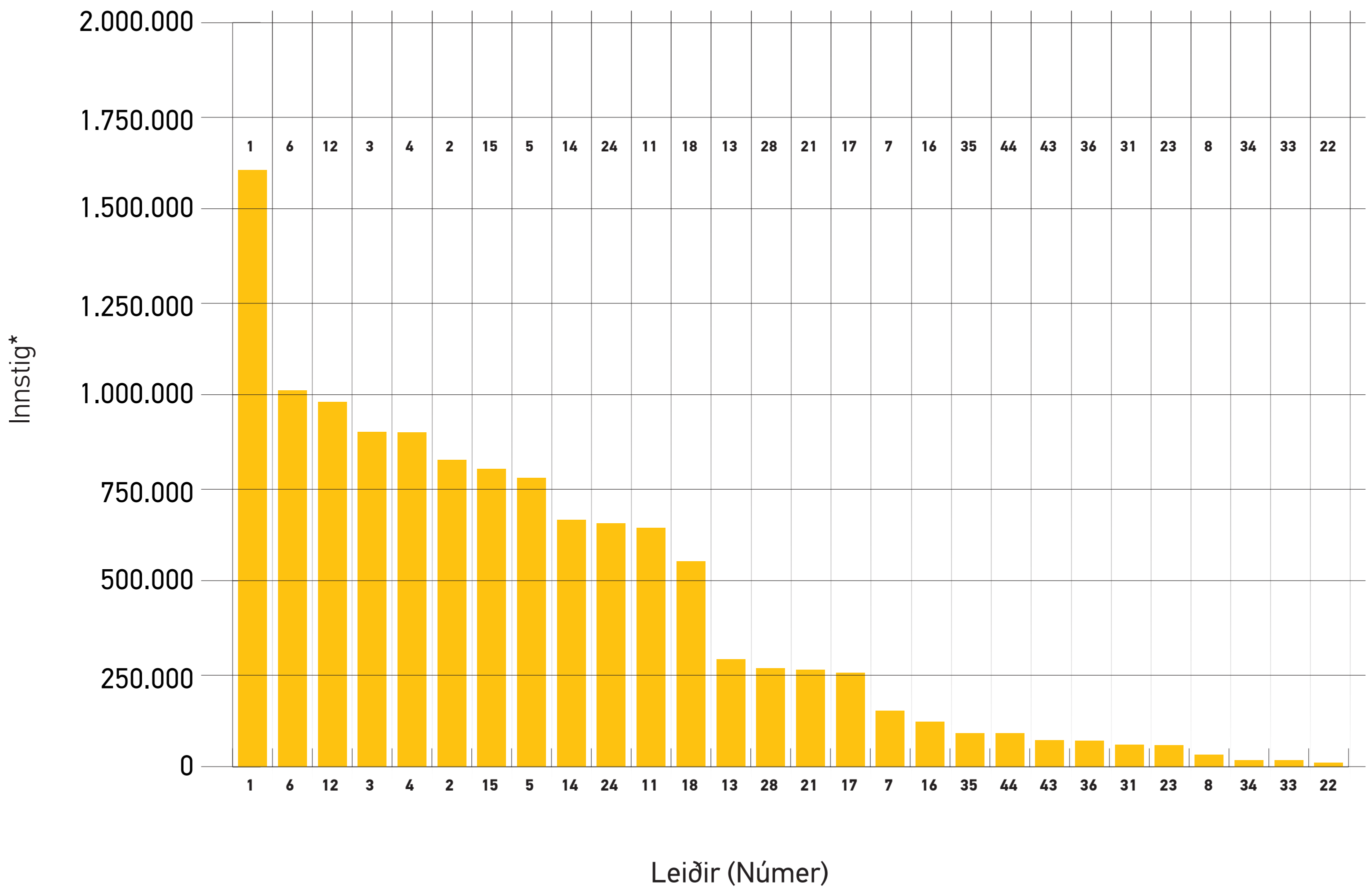

Fjöldi innstiga á tímum dags
í október 2019

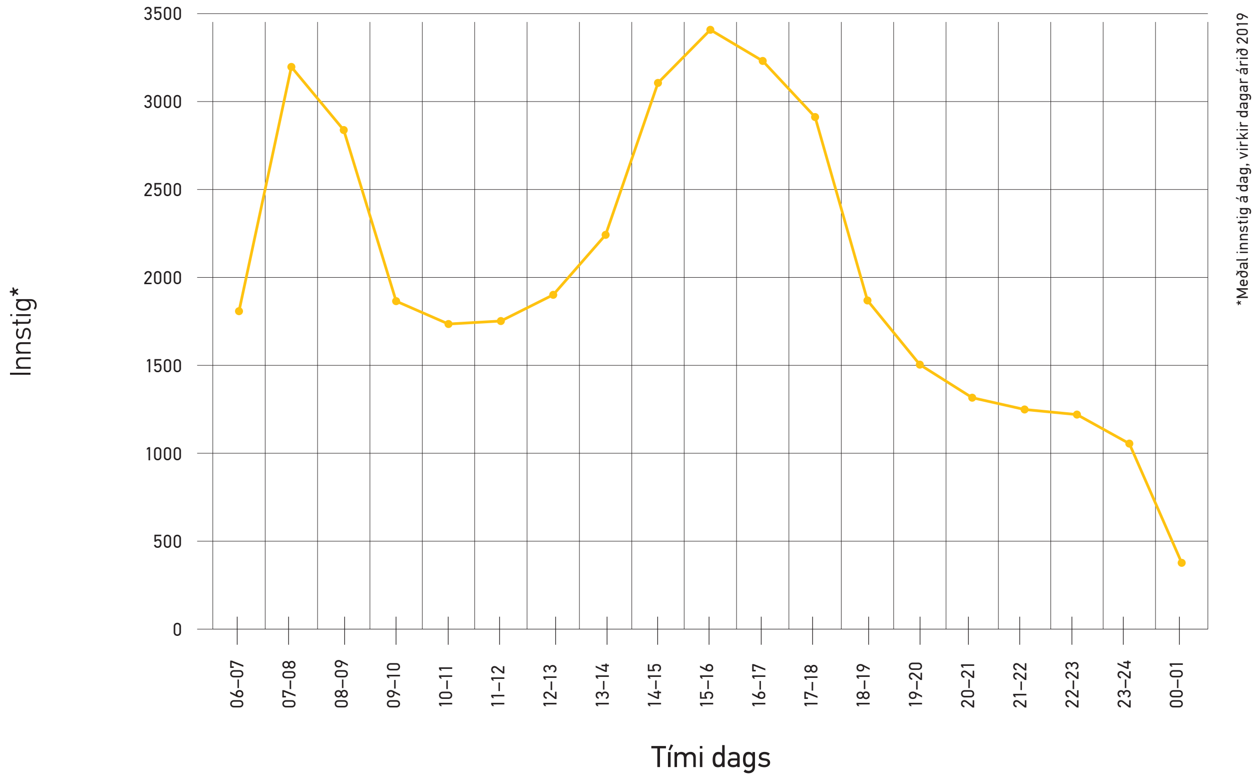

Fjöldi innstiga á mánuði
á höfuðborgarsvæðinu 2019

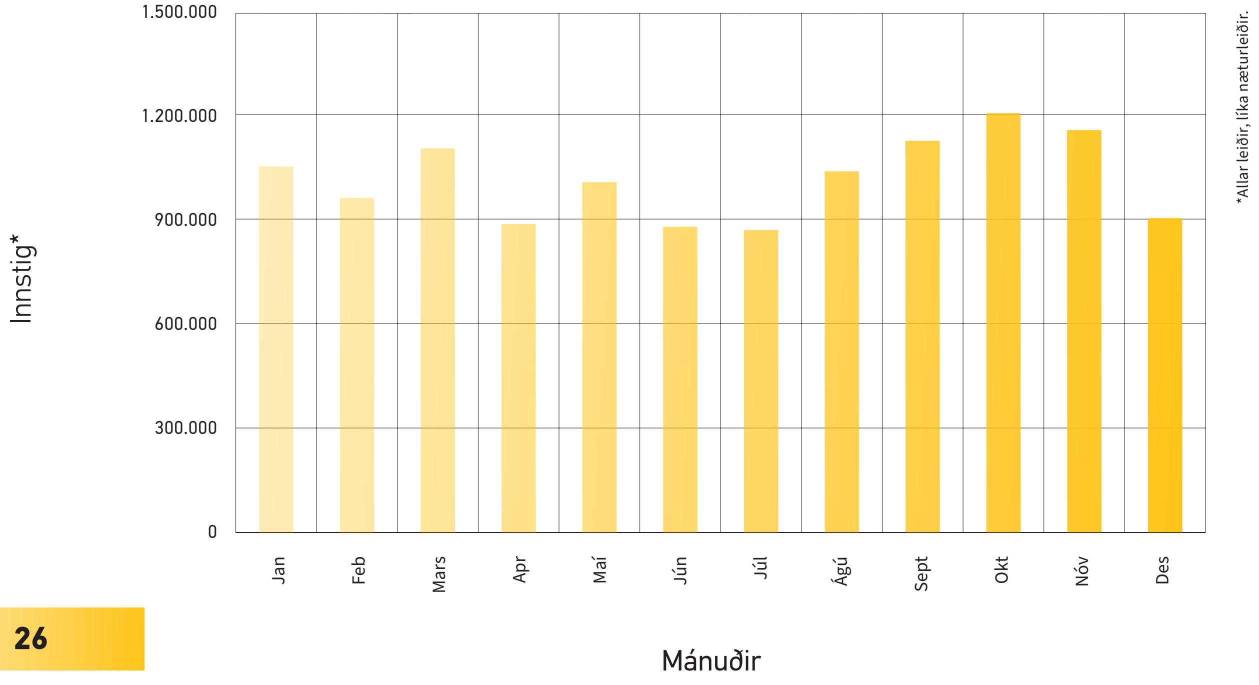

Rósa Guðmundsdóttir

Grænt bókhald

Strætó leggur áherslu á að lágmarka neikvæð áhrif vagnaflotans á umhverfið og árlega eru sett fram markmið í málaflokknum. Nánar er hægt að lesa um stefnur Strætó á heimasíðunni, **strætó.is**.

Vert er að benda á að tölur í umfjölluninni um grænt bókhald eiga aðeins við um eigin akstur Strætó, en á blaðsíðu 31 má finna upplýsingar um akstur verktaka, þ.e. vegalengdir og olíunotkun.

Vagnaflotinn sem rekinn er af Strætó samanstendur af 85 vögnum, 68 dísel vögnum, 2 metanvögnum og 15 rafmagnsvögnum. Vagnafloti verktaka eru 77 vagnar, 48 vagnar eru reknir af Kynnisferðum og 29 af Hagvögnum.

Nokkrir áhersluþættir Strætó í umhverfis- og öryggismálum:

→ Að móta og skapa öryggismenningu sem nær til allra starfsmanna Strætó

→ Að innleiða notkun á vistvænum orkugjöfum eða orkutækni

→ Að aukinn verði hlutur úrgangs sem fer til endurvinnslu og endurnýtingar

→ Að taka tillit til umhverfissjónarmiða við innkaup á vörum og þjónustu og að innleiða vistvæn innkaup

→ Að upplýsa almenning um ávinning almenningssamgangna og stuðla þannig að aukinni notkun þeirra

→ Fræðsla, þjálfun og endurmenntun starfsmanna taki mið af áherslum umhverfis- og öryggismála

→ Að sömu kröfur séu gerðar til allra verktaka og þjónustuaðila Strætó

Eldsneytisnotkun og losun gróðurhúsalofttegunda

Eldsneyti	Heildarnotkun	Fjöldi vagna	Notkun á vagn	Eknir km	Notkun á 100 km	Tonn CO_2 ígildi	Losun CO_2 g/km
2016							
Dísel (L)	2.391.062	90	26.567	5.770.437	41,4	5.735	994
Metan (Nm³)	38.617	2	19.309	54.398	71,0	(72)*	(1.328)*
Samtals		92		5.824.835			
2017							
Dísel (L)	2.303.337	87	26.475	5.478.924	42,0	5.525	1.008
Metan (Nm³)	32.055	2	16.028	60.335	53,1	(60)*	(994)*
Samtals		89		5.539.259			
2018							
Dísel (L)	2.111.299	78	27.068	5.286.130	39,9	5.064	958
Metan (Nm³)	36.869	2	18.435	60.489	61,0	(69)*	(1.140)*
Rafmagn (kWh)	352.019	14	25.144	293.466	120,0	-	-
Samtals		94		5.640.085			
2019							
Dísel (L)	1.859.483	68	27.345	4.197.810	44,3	4.460	1.062
Metan (Nm³)	26.053	2	13.027	40.320	64,6	(49)*	(1.208)*
Rafmagn (kWh)	1.305.030	15	87.002	1.111.137	117,4	-	-
Samtals		85		5.349.267			

* CO_2 sem verður til við bruna á metani í stað jarðefnaeldsneytis eykur ekki magn gróðurhúsalofttegunda í andrúmsloftinu

Eitt af markmiðum Strætó er að innleiða notkun á vistvænum orkugjöfum. Hlutfall vistvænna ekinna kílómetra hefur verið að aukast og var 22% árið 2019.

Akstursaðilar

Taflan sýnir heildarolíunotkun og heildarakstur vagna hjá öðrum akstursaðilum sem aka á höfuðborgarsvæðinu á vegum Strætó.

Akstursaðilar	Heildarolíu-notkun lítrar	Fjöldi vagna	Notkun á vagn	Eknir km	Notkun á 100 km
Hagvagnar	627.880	29	21.651	1.443.010	43,5
Kynnisferðir	1.421.288	48	29.610	3.644.328	39,0
Samtals	2.049.168	77	26.613	5.087.338	40,3

Euro staðlar vagnflotans

Vagnar sem falla undir hæstu staðlatölu Euro staðalsins, eða Euro 6 voru á síðasta ári 49, 15 rafmagnsvagnar og 34 díselvagnar. Því hærri sem staðlatalan er því betri teljast mengunarvarnir vagnanna og vænni kostur fyrir umhverfið. Vögnum fækkaði um tvo í Euro 4 flokknum, sex í Euro 3 flokknum og fimm í Euro 2 flokknum.

*Euro staðlar	Vagnar 2016	Vagnar 2017	Vagnar 2018	Vagnar 2019
6 - Rafmagns	0	0	14	15*
6	28	29	31	34*
5	14	14	14	14
4	7	5	2	0
3	24	23	19	13
2	19	18	14	9
1	0	0	0	0
Samtals:	92	89	94	85

* Í þessum tölum eru þrír vagnar sem Strætó bs. er að leigja: Einn rafvagn og tveir díselvagnar.

Úrgangur

Hjá Strætó bs. er leitast við að lágmarka úrgang eins og kostur er. Niðurstöður ársins 2019 sýna að magn blandaðs úrgangs hefur minnkað og hlutfall úrgangs sem fer til endurvinnslu heldur áfram að aukast sem verður að teljast ágætis árangur.

Flokkun úrgangur

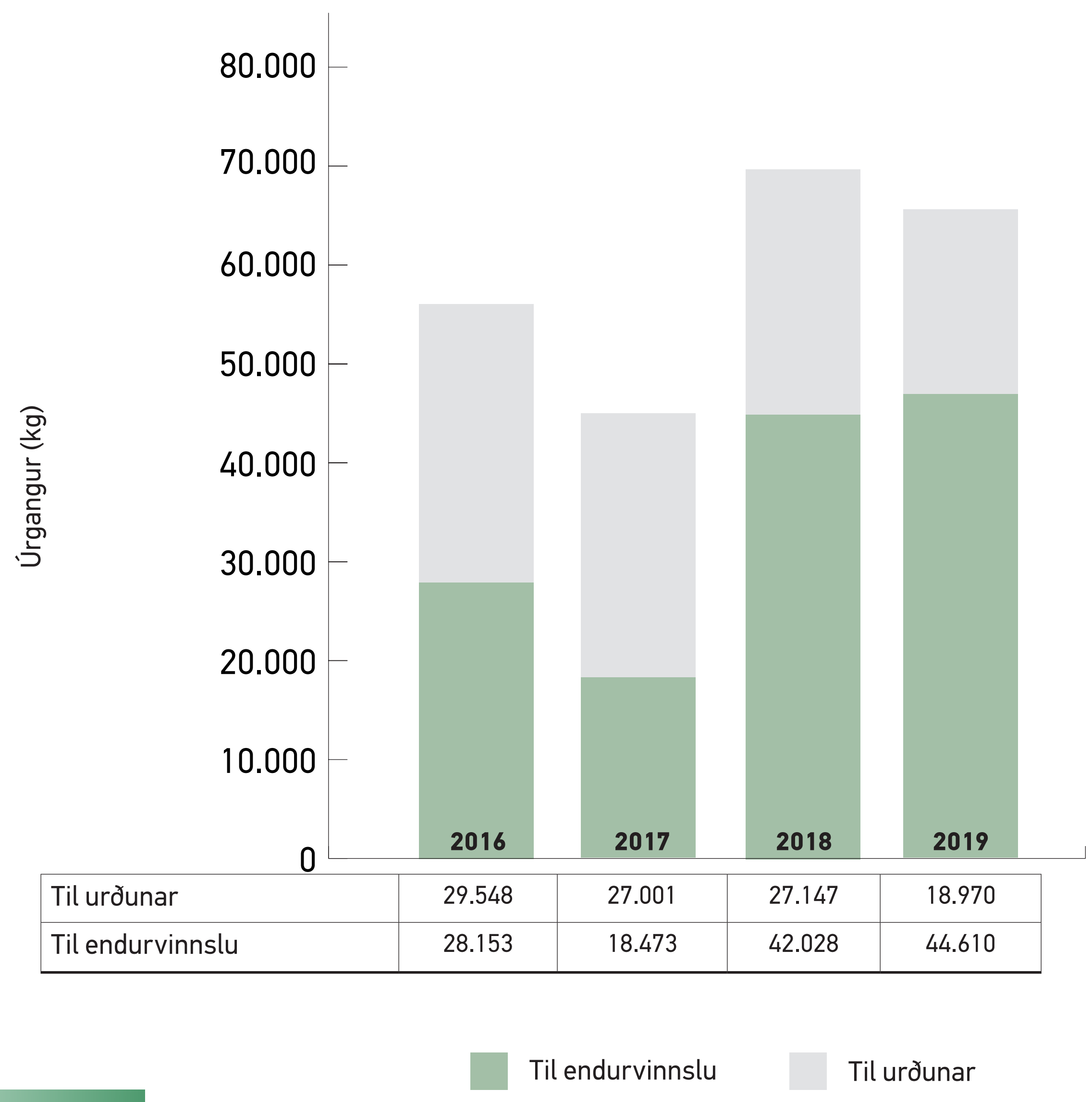

	2016	2017	2018	2019
Til urðunar	29.548	27.001	27.147	18.970
Til endurvinnslu	28.153	18.473	42.028	44.610

		2016	2017	2018	2019
Blandaður úrgangur	kg	29.548	27.001	27.147	18.970
Til urðunar samtals	**kg**	**29.548**	**27.001**	**27.147**	**18.970**
Úrgangur til endurvinnslu					
Garðaúrgangur	kg	0	0	280	0
Málmar/brotajárn	kg	12.720	12.380	19.820	20.080
Timbur	kg	2.400	1.280	3.280	5.500
Annað (plast, pappír, dagblöð/tímarit)	kg	2.093	1.438	8.468	7.920
Hjólbarðar	kg	10.940	3.375	10.180	11.110
Til endurvinnslu samtals	**kg**	**28.153**	**18.473**	**42.028**	**44.610**
Spilliefni					
Olía og olíumengað í fljótandi formi	L	11.315	13.900	17.139	11.051
Olía og olíumengað í föstu formi	kg	518	1.323	853	481
Rafgeymar og rafhlöður	kg	2.076	3.239	4.589	3.609
Prenthylki	kg	15	3	0	35
Raftæki	kg	418	449	984	1.460
Perur/flúrperur	kg	14	8	41	38
Málning	kg	0	0	296	0
Spilliefni samtals:	**L**	**11.315**	**13.900**	**17.139**	**11.051**
Spilliefni samtals:	**kg**	**3.041**	**5.022**	**6.763**	**5.623**

Efnanotkun

Strætó leitast við að minnka efnanotkun. Frá árinu 2014 hefur efnanotkun minnkað, árið 2017 skar sig þó úr og hækkuðu allar tölur í þessum málaflokk.

Árið 2018 náðist betri árangur og lækkaði t.a.m. magn smurolíu og tjöruhreinsi og var lægra en fyrir hækkun ársins 2017. Árið 2019 var notað svipað magn af smurolíu og árið á undan, magn þvottaefnis lækkaði en annað hækkaði milli ára.

	Einingar	2016	Á vagn á ári	2017	Á vagn á ári	2018	Á vagn á ári	2019	Á vagn á ári
Forsendur									
Vagnafjöldi		92		89		94		85	
Eknir km:	km	5.824.835		5.539.259		5.640.085		5.349.267	
Smurolía									
Verkstæði	L	4.925	53,5	6.680	75,1	4.165	44,3	5.668	66,7
Þvottastöð ábætt	L	2.568	27,9	2.783	31,3	3.158	33,6	1.682	19,8
Samtals:	L	7.493	81,4	9.463	106,3	7.323	77,9	7.350	86,5
Lítrar per 100 km		0,13		0,17		0,13		0,14	
Önnur efni									
Tjöruhreinsir	L	8.000	87,0	9.600	107,9	7.400	78,7	8.000	94,1
Þvottaefni	L	1.680	18,3	2.040	22,9	6.030	64,1	4.460	52,5
Frostlögur	L	4.160	45,2	5.598	62,9	5.191	55,2	5.692	67,0
Hjólbarðar									
Sólaðir	stk	280		314		264		298	
Nýir	stk	145		146		228		110	
Fjöldi alls:	stk	425		460		492		408	
Fj.per 100 km	stk /100 km	0,007		0,008		0,009		0,008	

Orku- og vatnsnotkun

	Einingar	2016 Heildarnotkun	Á vagn á ári	2017 Heildarnotkun	Á vagn á ári	2018 Heildarnotkun	Á vagn á ári	2019 Heildarnotkun	Á vagn á ári
Þvottastöð									
Rafmagn	kWh	164.080	1.783	167.360	1.880	154.440	1.643	139.320	1.639
Heitt vatn	m³	12.242	133	16.206	182	18.684	199	13.528	159
Kalt vatn	m³	8.084	88	8.323	94	7.714	82	7.612	90
Aðalhús									
Rafmagn	kWh	665.923	7.238	626.278	7.037	647.550	6.889	602.010	7.082
Heitt vatn	m³	58.851	640	49.869	560	13.880	148	14.160	167
Kalt vatn	m³	1.019	11	1.108	12	1.467	16	1.654	19
Samtals									
Rafmagn	kWh	830.003	9.022	793.638	8.917	801.990	8.532	741.330	8.722
Heitt vatn	m³	71.093	773	66.075	742	32.564	346	27.688	326
Kalt vatn	m³	9.103	99	9.431	106	9.181	98	9.266	109

Rafmagn fyrir hleðslustöð vagna er ekki inni í þessum tölum.

Slys og tjón

Strætó er umhugað um að tryggja öryggi starfsmanna, farþega og almennings og leggur áherslu á að efla öryggismenningu. Regluleg endurmenntun og fræðsla starfsmanna skiptir þar miklu máli svo vel takist til en um er að ræða langtímaverkefni sem stöðugt þarf að fylgja eftir.

Strætó hefur unnið með VÍS að verkefnum sem miðar að því að auka öryggisvitund starfsmanna og að lágmarka slys og tjón sem hægt er að stýra með beinum hætti.

Ár	Fjöldi tryggingartjóna	Rétti/ órétti	Upphæð tryggingartjóna (þús. kr)	Fjöldi annarra tjóna	Upphæð annarra tjóna (þús. kr)	Samtals fjöldi tjóna	Heildarkostnaður allra tjóna (þús. kr)
2016	100	61/39	25.660	92	20.667	192	46.327
2017	103	56/47	30.822	87	17.726	190	48.548
2018	90	40/50	20.857	124	28.234	214	49.091
2019	85	55/33	26.465	101	25.531	186	51.996

Fjöldi og kostnaður aksturstjóna getur verið breytilegur á milli ára og geta ýmsir þættir haft þar áhrif á.

Vinnuslys

Skráð vinnuslys hjá Strætó á árinu 2019 voru 11. Strætó vill lágmarka slys og sporna við slysahættu hvar sem er í starfsemi fyrirtækisins með fræðslu og forvörnum.

Ár	Heildarfjöldi vinnuslysa
2016	8
2017	13
2018	6
2019	11

Skráðum atvikum og slysum á farþegum Strætó hefur farið fækkandi á síðustu árum, en á síðasta ári fjölgaði þeim.

Heildarfjöldi tilkynntra slysa til tryggingafélags fækkaði í 5. Slys sem tilkynnt eru til tryggingafélags teljast þau slys sem sannarlega hafa orðið að máli og teljast mögulega bótaskyld.

Strætó tekur þó á móti tilkynningum og ábendingum um ýmis slys í gegnum ábendingakerfi sitt og fylgir þeim eftir. Heildarfjöldi slysa á síðasta ári að meðtöldum þeim sem tilkynnt voru til tryggingafélags voru 30 talsins.

Ár	Heildarfjöldi	Fall úr sæti	Árekstur	Í og úr vagni	Hurðaslys	Annað	Þar af til tryggingaf.*
2016	36	27	0	3	4	2	26
2017	18	3	1	0	5	9	14
2018	21	4	1	0	9	7	15
2019	30	5	1	1	7	16	5

*Atvik tilkynnt til tryggingafélags Strætó bs.

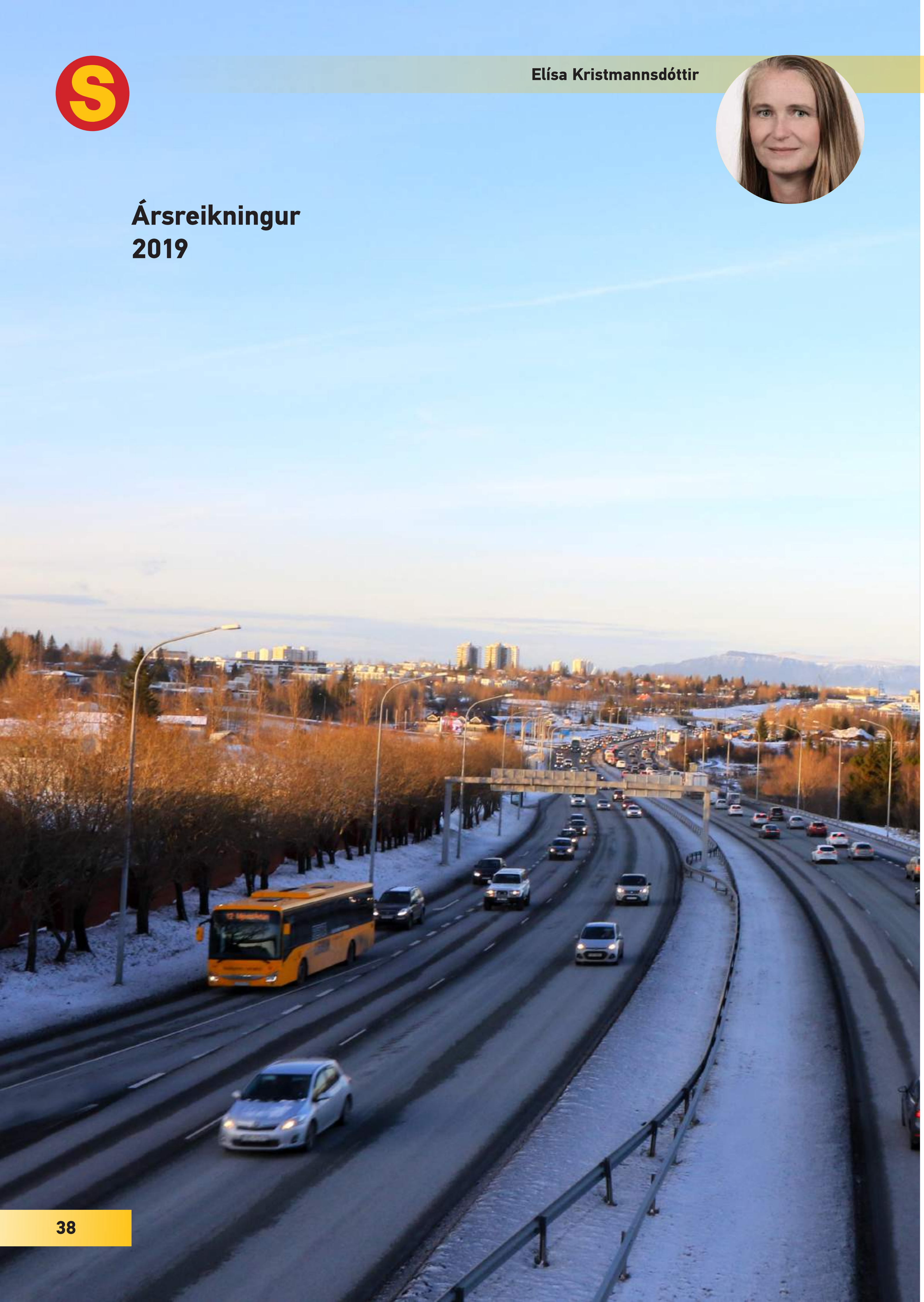

Ársreikningur 2019

Greinargerð

Strætó bs. (mkr)	Raun 2019	Áætlun 2019	Breyting	Raun 2018	Breyting milli ára, rauntölur
Rekstrartekjur	8.747	8.651	96	8.318	429
Rekstrargjöld	(8.738)	(8.591)	(147)	(8.393)	(345)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(46)	(50)	4	(48)	2
Rekstrarniðurstaða	(37)	10	(47)	(123)	86

Rekstrarniðurstaða

Afkoma ársins var lakari en áætlun gerði ráð fyrir en betri en útkomuspá fyrir árið 2019 sem birt var samhliða fjárhagsáætlun 2020 (neikvæð um 49 mkr).

Afkoma 2019 var neikvæð um 37 mkr en gert var ráð fyrir að hún yrði jákvæð um 10 mkr í áætlun ársins.

Tekjur eftir starfs-þáttum (í mkr)	Raun	Áætlun	Mism.
Fargjöld - strætó	2.074.376	2.099.543	(25.167)
Rekstrarframlög eigenda	3.836.178	3.825.818	10.360
Ríkisframlag	887.200	905.400	(18.200)
Akstursþjónusta-framlag	1.633.028	1.633.191	(163)
Akstursþjónusta - fargjöld	98.134	97.307	827
Aðrar tekjur	218.309	89.791	128.518
	8.747.225	**8.651.050**	**96.175**

Skipting rekstrartekna eftir starfsháttum

Í m kr

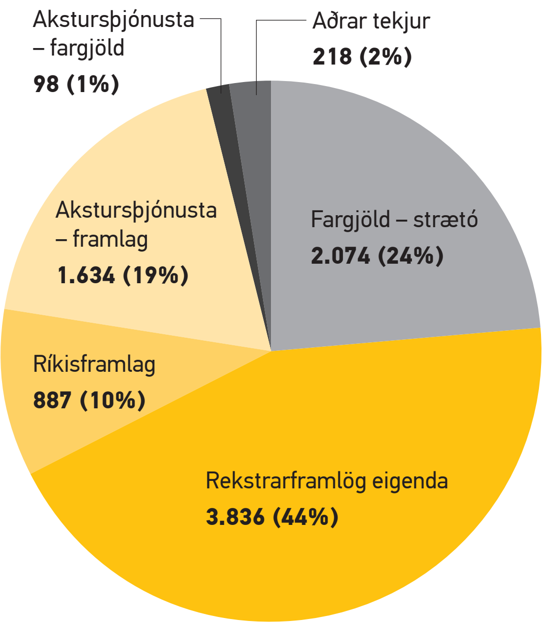

Fargjöld jukust um 6,3% milli ára sem er í takt við fjölda farþega á árinu, en þeir jukust um 6,8% samanborið við fyrra ár. Rekstrarframlög eignaraðila samanstanda af sérstökum framlögum sem innheimt eru á grundvelli fjárhagsáætlunar. Því til viðbótar leggja eigendur fram framlag til niðurgreiðslu nemendafargjalda og fargjalda öryrkja og aldraðra.

Rekstrarframlag eignaraðila jókst um 8% milli ára sem skýrist að mestu af auknu þjónustustigi við almenning á árinu 2019. Ríkisframlag er byggt á samningi frá 2012 um aukinn hlut almenningssamgangna í ferðum á höfuðborgarsvæðinu, auknu umferðaröryggi og umhverfisvernd. Samningurinn er til 2022 og felur í sér mánaðarleg framlög af hálfu ríkissjóðs.

Allur beinn kostnaður við akstur fatlaðra og aldraðra umfram fargjöld notanda eru greidd af þeim sveitarfélögum sem eru hluti af þeim samningi. Hækkun var á þeirri þjónustu um 9% sem skýrist af aukningu á notkun þjónustunnar. Aðrar tekjur eru þóknanir Strætó af akstursþjónustu fatlaðra og akstri á landsbyggðinni.

Við gerð áætlunar fyrir árið 2019 var ekki gert ráð fyrir þóknun af akstri Strætó á landsbyggðinni þar sem samningur rann út um áramót 2018. Í upphafi 2019 tók Vegagerðin við akstri á landsbyggðinni sem skýrir að mestu þann mun sem er á milli áætlunar og raun 2019.

Fargjaldatekjur farþega dekka um 31% af almennum rekstrarkostnaði Strætó á höfuðborgarsvæðinu (2017: 30%). Í eigendastefnu Strætó er kveðið á um að stefnt skuli á að hlutfallið sé um 40%. Í samræmi við eigendasamkomulagið vinnur Strætó að því að fargjaldatekjur verði 40% af almennum rekstrarkostnaði.

Farþegafjöldi

Farþegafjöldi Strætó árið 2019 jókst um tæp 7% frá árinu 2018. Myndirnar sýna annarsvegar uppsafnaðan farþegafjölda 2019 og 2018 og hinsvegar farþegafjölda hvers mánaðar 2019 og 2018.

Farþegafjöldi – uppsafnað

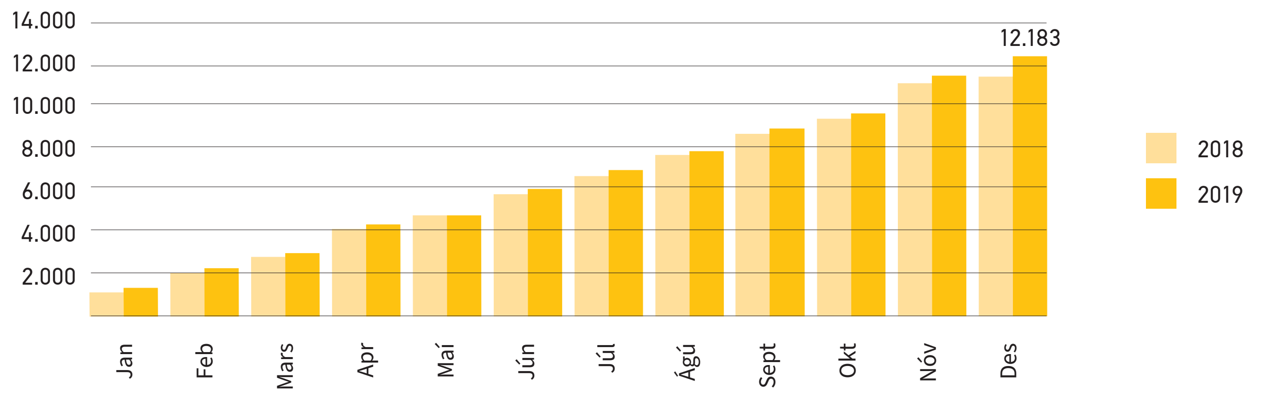

Farþegafjöldi – á mánuði

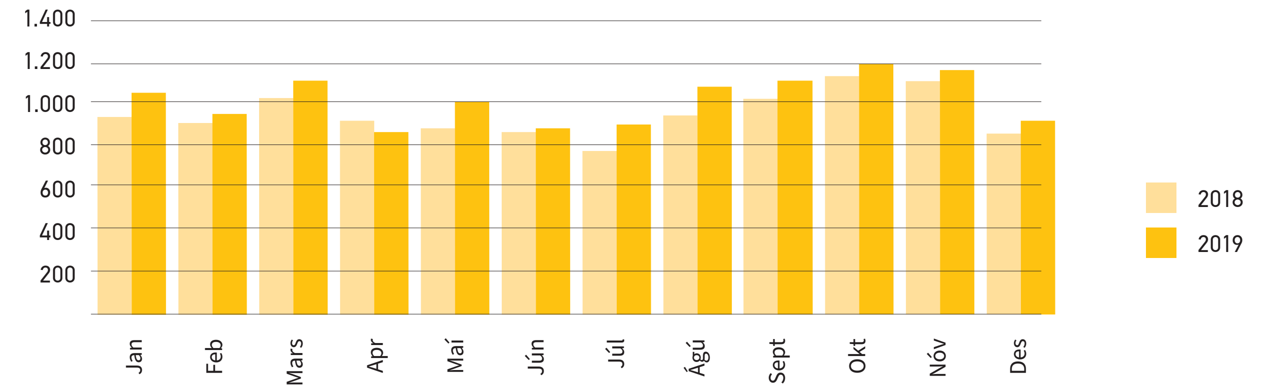

Rekstrargjöld

Gjöld eftir starfsþáttum (í mkr)	Raun	Áætlun	Mism.
Eigin akstur strætó	3.138	3.174	(36)
Akstur verktaka – strætó	2.800	2.622	178
Akskturspjónusta fatlaðra – verktakar	1.731	1.730	1
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	791	774	17
Afskriftir	278	290	(12)
	8.738	**8.590**	**148**

Rekstrargjöld 2019 eru í takt við áætlun að undanskildum akstri verktaka Strætó. Rekstrarkostnaður við eigin akstur á höfuðborgarsvæðinu var um 36 mkr undir áætlun eða um 1%, sem skýrist að hluta af minni eigin akstri á móti meiri akstri hjá verktökum.

Á árinu 2019 jókst kostnaður verktaka um 3% sem skýrist af auknum akstri og hækkun verðlags en greiðslur til verktaka breytast í takt við breytingar á verðlagi, þ.e. breytingu á launa-, olíu- og neysluvísitölu. Raunhækkun á olíu var meiri en gert var ráð fyrir við gerð áætlunar 2019.

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður er lítilega hærri en áætlun gerði ráð fyrir og vegur nú um tæp 9% af heildarrekstrarkostnaði Strætó (2018: 9%).

Efnahagur

Efnahagur (mkr)	2019	2018	Breyting
Fastafjármunir	2.558	2.858	(300)
Veltufjármunir án handbærs fjár	774	461	313
Handbært fé	377	299	78
Eignir samtals	3.709	3.618	91
Eigið fé	1.737	1.773	(36)
Langtímaskuldir	1.001	998	3
Næsta árs afborganir langtímaskulda	26	18	8
Skammtímaskuldir án næsta árs afborgana	945	830	115
Skuldir samtals	**1.972**	**1.846**	**126**
Skuldir og eigið fé samtals	**3.709**	**3.619**	**90**

Eigið fé í lok tímabilsins nam um 1.737 mkr samkvæmt efnahagsreikningi og var eiginfjárhlutfallið 47%, en var 49% 2018. Veltufjármunir hækka milli ára um 52% sem skýrir að mestu leyti hækkun krafna við tengda aðila. Helstu eignabreytingar, aðrar en þær sem voru í tengslum við hækkun á veltufjármunum, var sala á fasteign félagsins að Þönglabakka 4 á árinu fyrir 100 mkr.

Fjárfest var fyrir 125 mkr. en Strætó festi kaup á 2 nýjum strætisvögnum á árinu auk tveggja nýrra sendibíla ásamt ýmsum fjárfestingum í innréttingum, áhöldum og tækjum.

Efnahagur (mkr)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eiginfjárhlutfall	59,3%	60,9%	67,0%	66,0%	64,2%	49,0%	46,8%
Arðsemi eigin fjár	84,5%	29,6%	12,3%	9,5%	0,5%	-6,9%	-2,1%
Veltufjárhlutfall	2,13	2,26	1,81	1,41	1,29	0,90	1,19
Skuldsetningarhlutfall (langtímaskuldir/eigið fé)	24,4%	14,0%	7,4%	1,2%	0,0%	56,3%	57,7%
Uppgreiðslutími lána	1	1	1	1	0	30	30
Heildarskuldir/rekstrartekjur	17,1%	16,3%	13,8%	13,1%	13,7%	22,2%	22,6%
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjum	11,4%	9,5%	3,0%	5,0%	2,6%	2,2%	3,1%
Framlegð/rekstrartekjum	11,4%	9,4%	2,8%	4,8%	2,3%	2,4%	3,3%

Ársreikningur
31. desember 2019

Skýrsla og áritun stjórnar

Strætó er byggðasamlag og er tilgangur þess að sjá um almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu.

Eigendur byggðasamlagsins eru sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu; Reykjavík (60,30%), Kópavogur (14,60%), Hafnarfjörður (12,50%), Garðabær (6,24%), Mosfellsbær (4,07%) og Seltjarnarnes (2,29%).

Á árinu 2019 var rekstrartap Strætó 36,9 m.kr. samkvæmt rekstrarreikningi, þar vegur þyngst hækkun á launum og aðkeyptum akstri Strætó.

Á árinu hækkaði handbært fé um 78,3 m.kr. og er handbært fé í lok ársins 377,1 m.kr. Á árinu var einungis fjárfest í tveimur strætisvögnum sem skýrir að hluta hækkun á handbæru fé á árinu.

Eigið fé í lok tímabilsins nam um 1.736,6 m.kr. samkvæmt efnahagsreikningi og var eiginfjárhlutfallið 47%. En að öðru leyti er vísað í skýringu í árseikningi er varða breytingu á eigin fé.

Stjórn og framkvæmdastjóri Strætó bs. staðfesta hér með ársreikning Strætó bs. fyrir árið 2019 með undirskrift sinni.

Reykjavík, 13. mars 2020

Stjórn:

Hjálmar Sveinsson
F.h. Reykjavíkurborgar

Helga Ingólfsdóttir
F.h. Hafnarfjarðarbæjar

Karen Elísabet Halldórsdóttir
F.h. Kópavogsbæjar

F.h. Mosfellsbæjar

Borg Fenger
F.h. Garðabæjar

F.h. Seltjarnarnesbæjar

Framkvæmdastjóri

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eiganda Strætó bs.

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Strætó bs. („félagið") fyrir árið 2019. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2019 og afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við lög um ársreikninga.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar að lágmarki sem ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Grundvöllur fyrir áliti

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð félaginu. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar taka til upplýsinga í ársskýrslu, þó ekki ársreiknings og áritun óháðs endurskoðanda. Álit okkar nær ekki til upplýsinga í ársskýrslu eða annarra upplýsinga sem félagið gefur út. Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirlestri á efni ársskýrslunnar og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli hennar og ársreikningsins, hvort upplýsingar í ársskýrslu séu í andstöðu við þær upplýsingar sem við höfum aflað við endurskoðun okkar eða hvort í ársskýrslunni séu verulegar villur.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi félagsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningsins með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissa er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

- Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- Afla skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- Meta hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.
- Afla endurskoðunargagna er varða verulegar einingar innan ársreikningsins til að geta látið í ljós álit á ársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framkvæmd endurskoðunar félagsins og berum ein ábyrgð á áliti okkar á félaginu.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við lýsum því yfir að við uppfyllum ákvæði siðareglna er varðar óhæði. Við höfum komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

Fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Reykjavík, 13. mars 2020

J. Sturla Jónsson

Sturla Jónsson
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur ársins 2019

	Skýr.	Rauntölur 2019	Rauntölur 2018	Fjárhagsáætlun 2019
Rekstrartekjur	4			
Fargjöld		2.074.376	1.951.996	2.099.543
Rekstrarframlög eignaraðila		3.836.178	3.557.380	3.825.818
Ríkisframlag	27	887.200	905.400	905.400
Akstursþjónusta fatlaðs fólks	15	1.731.162	1.593.452	1.730.498
Aðrar tekjur	16	218.309	310.114	89.791
		8.747.225	8.318.343	8.651.050
Rekstrargjöld				
Rekstrarsvið	18	5.937.159	5.785.400	5.795.342
Samrekstur	19	791.063	737.521	774.850
Akstursþjónusta fatlaðs fólks	15	1.731.162	1.593.452	1.730.498
		8.459.385	8.116.374	8.300.690
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir og fjármagnsliði		287.840	201.969	350.360
Afskriftir	20	278.393	276.660	290.000
Rekstrarniðurstaða fyrir fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)		9.447	(74.691)	60.360
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	5			
Vaxtatekjur		7.948	15.141	9.759
Vaxtagjöld, verðbætur og gengismunur		(54.276)	(63.371)	(60.000)
		(46.328)	(48.230)	(50.241)
Rekstrarniðurstaða		(36.881)	(122.921)	10.119

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

	Skýr.	2019	2018
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir fastafjármunir:	7,20		
Strætisvagnar og önnur ökutæki		1.757.548	1.904.597
Fasteignir		0	95.669
Innréttingar, áhöld og tæki		88.634	99.255
Hugbúnaður		14.278	33.367
		1.860.460	2.132.888
Áhættufjármunir og langtímakröfur			
Fyrirframgreitt framlag - Brú lífeyrissjóður	8,29	697.831	725.714
		697.831	725.714
Fastafjármunir samtals		2.558.291	2.858.602
Veltufjármunir			
Birgðir	9,21	108.132	101.832
Skammtímakröfur:	10		
Viðskiptakröfur	22	164.812	187.203
Kröfur á tengda aðila	28	418.245	121.223
Næsta árs gjaldfærsla - Brú lífeyrissjóður	8,29	27.883	27.883
Aðrar skammtímakröfur	23	55.273	23.240
Handbært fé	12	377.133	298.817
Veltufjármunir samtals		1.151.478	760.198
Eignir samtals		3.709.769	3.618.800

	Skýr.	2019	2018
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Framlag eigenda		900.018	900.018
Óráðstafað eigið fé		836.580	873.461
Eigið fé samtals	25	1.736.598	1.773.479
Langtímaskuldir			
Langtímaskuldir		1.027.588	1.015.451
Næsta árs afborganir		(25.991)	(17.684)
Langtímaskuldir samtals	11,26	1.001.597	997.767
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir		496.551	462.148
Fyrirfram innheimtar tekjur		73.933	0
Næsta árs afborganir langtímalána	11,26	25.991	17.684
Aðrar skammtímaskuldir	24	375.099	367.724
Skammtímaskuldir samtals		971.575	847.555
Skuldir og skuldbindingar samtals		1.973.172	1.845.322
Eigið fé og skuldir samtals		3.709.769	3.618.800

Sjóðstreymisyfirlit árið 2019

	Skýr.	2019	2018
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarniðurstaða		-36.881	(122.921)
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	20	278.393	276.660
Verðbætur og gengismunur	5	26.929	29.398
Veltufé frá rekstri		268.441	183.137
Breytingar rekstrartengdra eigna og skulda:			
Birgðir, (hækkun) lækkun		(6.300)	(9.716)
Skammtímakröfur, (hækkun) lækkun		(306.664)	(6.440)
Skammtímaskuldir, hækkun (lækkun)		115.712	47.786
Greitt framlag til Brúar lífeyrissjóðs	29		(254.397)
Fyrirframgreitt framlag til Brúar lífeyrissjóðs	29	27.883 k	(725.714)
Breytingar rekstrartengdra eigna og skulda		(169.370)	(948.480)
Handbært fé frá rekstri		99.071 k	(765.343)
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	20	(125.009)	(825.402)
Söluverð seldra rekstrarfjármuna		119.044	0
Fjárfestingarhreyfingar		(5.965)	(825.402)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímalána	26	(14.791)	(36.470)
Tekin ný langtímalán	26	0	999.943
Fjármögnunarhreyfingar		(14.791)	963.473
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		78.315 k	(627.272)
Handbært fé í ársbyrjun		298.817	926.089
Handbært fé í lok árs		377.133	298.817

Skýringar

1. **Upplýsingar um byggðasamlagið**
Strætó er byggðasamlag í eigu sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu; Reykjavík (60,30%), Kópavogur (14,60%), Hafnarfjörður (12,50%), Garðabær (6,24%), Mosfellsbær (4,07%) og Seltjarnarnes (2,29%).

2. **Grundvöllur reikningsskilanna**
Ársreikningurinn er gerður samkvæmt kostnaðarverðsreglu og í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga nr. 3/2006, reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015.

Reikningsskilaaðferðir

3. **Mat og ákvarðanir**

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

4. **Innlausn tekna**
Tekjur af sölu á þjónustu og vöru eru almennt færðar þegar afhending hefur farið fram og kröfuréttur myndast. Rekstrarframlög eru tekjufærð þegar kröfuréttur hefur myndast.

5. **Verðlags- og gengisviðmið**
Eignir og skuldir, sem bundnar eru verðlagsvísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla, eru færðar í ársreikninginn miðað við verðlag eða gengi í lok tímbils. Verðbætur og gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

6. **Lotun gjalda**
Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

7. **Varanlegir rekstrarfjármunir**
Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna, þar til 10% niðurlagsverði er náð.

Fasteign	50 ár
Strætisvagnar og önnur ökutæki	10-13 ár
Innréttingar, áhöld og tæki	3-10 ár
Hugbúnaður	3 ár

8. **Langtímakrafa - lífeyrissjóður**
Langtímakrafa er vegna uppgjörs við Brú lífeyrissjóð, samanber lög nr. 127/2016, sem skiptist í framlag í lífeyrisaukasjóð, sem gjaldfærist á 30 árum og framlag í varúðarsjóð, sem gjaldfærist á 20 árum.

9. **Birgðir**
Vörubirgðir eru metnar á kostnaðarverði eða dagvirði, sé það lægra

10. **Skammtímakröfur**
Skammtímakröfur eru metnar á nafnverði og hafa verið metnar með tilliti til tapsáhættu og eru niðurfærðar með óbeinni afskrift í ársreikningi. Ekki er hér um endanlega afskrift að ræða, heldur er myndaður mótreikningur sem mæta á þeim kröfum sem kunna að tapast. Breyting á niðurfærslu sem þannig er ákveðin, að teknu tilliti til endanlegra tapaðra krafna, er færð í rekstrarreikning.

11. **Langtímaskuldir**
Langtímaskuldir eru færðar í efnahagsreikning í lok tímabils eins og lánakjör segja til um. Næsta árs afborganir eru færðar meðal skammtímaskulda.

12. **Handbært fé**
Sjóður og bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

Skýringar

13. Fjárhagsáætlun

Fjárhagsáætlun er hluti ársreikningsins og er birt í rekstrarreikningi.

14. Tekjuskattur

Byggðasamlagið er undanþegið tekjuskattsskyldu.

15. Akstursþjónusta fatlaðs fólks

	2019	2018
Tekjur		
Framlag sveitarfélaga	1.633.028	1.502.681
Fargjöld notenda	98.134	90.772
	1.731.162	1.593.452
Gjöld		
Aðkeyptur akstur	1.724.964	1.587.439
Laun og launatengd gjöld - aðstoðarfólk í skólaakstri	6.198	6.013
	1.731.162	1.593.452

Verktakar annast allan akstur akstursþjónustu fatlaðs fólks. Allur bein kostnaður við akstur umfram fargjöld notenda er greiddur af sveitarfélögum.

16. Aðrar tekjur

	2019	2018
Þóknun - akstursþjónusta fatlaðs fólks	86.886	84.282
Þóknun - landsbyggðin	94.777	101.597
Aðrar tekjur	36.645	124.235
	218.309	310.114

17. Laun og launatengd gjöld

	2019	2018
Laun	2.107.381	1.989.862
Mótframlag í lífeyrissjóð	264.487	258.683
Tryggingagjald	153.481	153.150
Önnur launatengd gjöld	44.702	42.699
Gjaldfært framlag til Brúar lífeyrissjóðs	27.883	27.883
Breyting á áunnu, ógreiddu orlofi	1.463	(1.679)
	2.599.396	2.470.597
Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	245	250

Laun stjórnar og framkvæmdastjóra félagsins námu alls um 39 m.kr. á árinu. Í lok ársins störfuðu 262 starfsmenn hjá Strætó bs.

18. Rekstrarsvið

	2019	2018
Laun og launatengd gjöld	2.066.381	1.984.200
Gjaldfært framlag til Brúar lífeyrissjóðs	22.406	22.663
Aðkeyptur akstur	2.799.557	2.708.755
Annar rekstrarkostnaður	912.402	949.695
Húsnæðiskostnaður	136.414	120.087
	5.937.159	5.785.400

Undir rekstrarsvið heyrir allur rekstur almenningsvagna á höfuðborgarsvæðinu, þar með talið, flotastýring, verkstæði og þvottastöð.

19. Samrekstur

	2019	2018
Laun og launatengd gjöld	498.934	452.501
Gjaldfært framlag til Brúar lífeyrissjóðs	5.477	5.220
Annar rekstrarkostnaður	286.653	279.800
	791.063	737.521

Undir samrekstur heyrir skrifstofu- og stjórnunarkostnaður, þar með talið þjónustuver sem þjónar bæði akstursþjónustu fatlaðs fólks og farþegum strætó.

Skýringar

20. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Strætisvagnar og önnur ökutæki	Fasteignir	Innréttingar, áhöld og tæki	Hugbúnaður	Samtals
Heildarverð 1.1.2019	3.559.894	120.773	274.929	91.721	4.047.317
Afskrifað áður	(1.655.297)	(25.105)	(175.673)	(58.353)	(1.914.428)
Bókfært verð 1.1 2019	1.904.597	95.668	99.255	33.368	2.132.888
Viðbót	81.472	0	43.536	0	125.009
Selt/ fært út og niðurlagt	(22.948)	(95.668)	(428)	0	(119.044)
Afskrift	(205.574)	0	(53.729)	(19.090)	(278.393)
Bókfært verð 31.12.2019	1.757.548	0	88.634	14.278	1.860.460
Afskriftahlutföll	8-13%	2%	10-33%	33%	

Vátryggingaverðmæti áhalda og tækja er samtals um 240,5 m.kr.

Vátryggingaverðmæti strætisvagna og annara ökutækja er samtals um 1.841,3 m.kr.

21. Birgðir

	2019	2018
Olía	11.703	10.088
Varahlutir	106.428	101.744
Niðurfærsla birgða	(10.000)	(10.000)
	108.132	101.832
Vátryggingaverðmæti birgða	110.000	110.000

22. Viðskiptakröfur

	2019	2018
Viðskiptamenn	90.771	151.080
Viðskiptamenn - akstursþjónusta fatlaðs fólks	21.215	19.125
Greiðslukortafyrirtæki og aðrar skammtímakröfur	77.226	64.498
Varúðarfærsla viðskiptakrafna	(24.400)	(47.500)
	164.812	187.203

23. Aðrar skammtímakröfur

	2019	2018
Fyrirframgreiddur kostnaður og fjárfestingar	47.474	16.043
Endurgreiðsla virðisaukaskatts	7.799	7.196
	55.273	23.240

24. Aðrar skammtímaskuldir

	2019	2018
Áunnið ógreitt orlof	138.074	136.360
Ógreidd laun og launatengd gjöld	157.230	147.956
Aðrar skammtímaskuldir	79.794	83.407
	375.099	367.724

Skýringar

25. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikninga:

	Eiginfjárframlag rekstraraðila	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.2019	900.018	873.460	1.773.479
Rekstrarniðurstaða ársins		(36.881.008)	(36.881.008)
Staða 31.12 2019	900.018	836.579	1.736.598

	Eignarhlutur			
Garðabær	6,24%	56.161	52.203	108.364
Hafnarfjörður	12,50%	112.502	104.572	217.075
Kópavogur	14,60%	131.403	122.141	253.543
Mosfellsbær	4,07%	36.631	34.049	70.680
Reykjavík	60,30%	542.711	504.457	1.047.168
Seltjarnarnes	2,29%	20.610	19.158	39.768
	100,00%	900.018	836.579	1.736.598

26. Langtímaskuldir

	Vextir	2019
Lánasjóður sveitarfélaga, verðtryggt	2,50-2,57%	1.027.588
		1.027.588

Afborganir langtímaskulda á næstu árum:

2019	25.991
2020	36.962
2021	37.371
2022	37.791
2023	37.601
Síðar	851.873
	1.027.588

27. Ríkisframlag

Í maí 2012 var áritaður samstarfssamningur milli ríkissjóðs og eigenda Strætó bs. og eru markmið og tilgangur samningsins m.a. eftirfarandi:

- Að amk tvöfalda hlutdeild almenningssamgangna í öllum ferðum sem farnar eru á höfuðborgarsvæðinu
- Að vinna að lækkun á samgöngukostnaði heimila og samfélagsins vegna umferðar og slysa
- Að stuðla að auknu umferðaröryggi
- Að stuðla að samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda í samgöngum á höfuðborgarsvæðinu

Til að ná fram markmiðum samningsins mun Strætó bs. fá mánaðarlegt framlag frá ríkissjóði fram til ársins 2022.

28. Tengdir aðilar

Skilgreining á tengdum aðilum

Eignaraðilar og félög tengd þeim, stjórnarmenn og stjórnendur teljast vera tengdir aðilar félagsins.

Hluti af þeim aðilum sem skilgreindir eru sem tengdir aðilar eiga almenn viðskipti við félagið. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg við það sem gerist í viðskiptum við ótengda aðila og eru þessi viðskipti því flokkuð sem slík.

Í júní 2019 seldi Strætó fasteign að Pönglabakka 4 til Félagsbústa hf að andvirði 100 m.kr.

29. Uppgjör við Brú lífeyrissjóð

Fyrirframgreitt framlag til Brúar lífeyrissjóð er tilkomið vegna lagabreytingu frá árinu 2017 þar sem breytingar voru gerðar á réttindaávinnslu A-deildar Brúar lífeyrissjóðs. Áhrif lagabreytingarinnar voru m.a. að Strætó þurfti að greiða inn til Brúar lífeyrissjóðs allar áfallnar lífeyrisskuldbindingar í A-deild sjóðsins vegna sjóðfélaga m.v. 31. maí 2017 og áætluð framlög í lífeyrisaukasjóð og varúðarsjóð vegna sömu sjóðfélaga. Heildarframlag Strætó í Brú lífeyrissjóð var 1.035,9 m.kr. og var það greitt 1. mars 2018. Sræto nýtti sér heimildarákvæði í reglugerð 1212/2015 þess efnis að fyrirframgreiðsla í lífeyrisaukasjóð sé gjaldfærð með jöfnum fjárhæðum á 30 árum og framlagið í varúðarsjóð með jöfnum fjárhæðum á 20 árum. Eignfærð framlög eru gjaldfærð í samræmi við framangreint ákvæði.

Gjaldfærsla á árinu 2019 nam samtals 27,9 m.kr. (2018: 27,9 m.kr.)

Skýringar

30. Önnur mál

Aðili sem ekki var samið við eftir útboð á akstri á höfuðborgarsvæðinu á árinu 2010, höfðaði máli á hendur Strætó bs. þar sem krafist var viðurkenningar á skaðabótaskyldu Strætó vegna meintrar ólögmætrar og saknæmrar háttsemi við framkvæmd útboðsins. Dómur í málinu var kveðinn upp í Hæstarétti Íslands 1. júní 2017, þar sem dómur Héraðsdóms var staðfestur, þ.e. réttur stefnanda til skaðabóta úr hendi stefnda vegna missis hagnaðar og kostnaðar vegna þátttöku í forvali var viðurkenndur. Gjaldfærð hefur verið varúðarfærsla vegna framangreinds máls.

Nokkrir rammasamningshafar í akstursþjónustu fatlaðs fólks og fatlaðra skólabarna hafa kært Strætó til kærunefndar útboðsmála. Í málinu var þess krafist að kærunefndin láti í ljós álit sitt á skaðabótaskyldu Strætó vegna meintra brota gegn skilmálum rammasamnings við framkvæmd akstursþjónustunnar. Kærunefnd útboðsmála úrskurðaði 21. júní 2016 að Strætó hafi brotið gegn skyldum sínum samkvæmt rammasamningi við forgangsröðun rammasamningshafa við framkvæmd akstursþjónustunnar og kaup á akstursþjónustu af aðilum utan rammasamnings. Lét kærunefndin í ljós það álit að Strætó væri skaðabótaskylt gagnvart kærendum, en engin afstaða var tekin til umfangs hugsanlegs fjártjóns kærenda.

Í febrúar 2019, barst Strætó bs. stefnur frá tveimur rammasamningshöfum sem telja að á þeim hafi verið brotið við framkvæmd akstursþjónustunnar. Strætó hefur falið lögmanni sínum að taka til varna.

BESTA
LEIÐIN